

BENGVELSKI DRAGVLJI

TRI IZKVŠNJE, TRIJE POGLEDI, TRIJE ZAPISKI
O MISIJONSKEM PROSTOVOLJSTVV

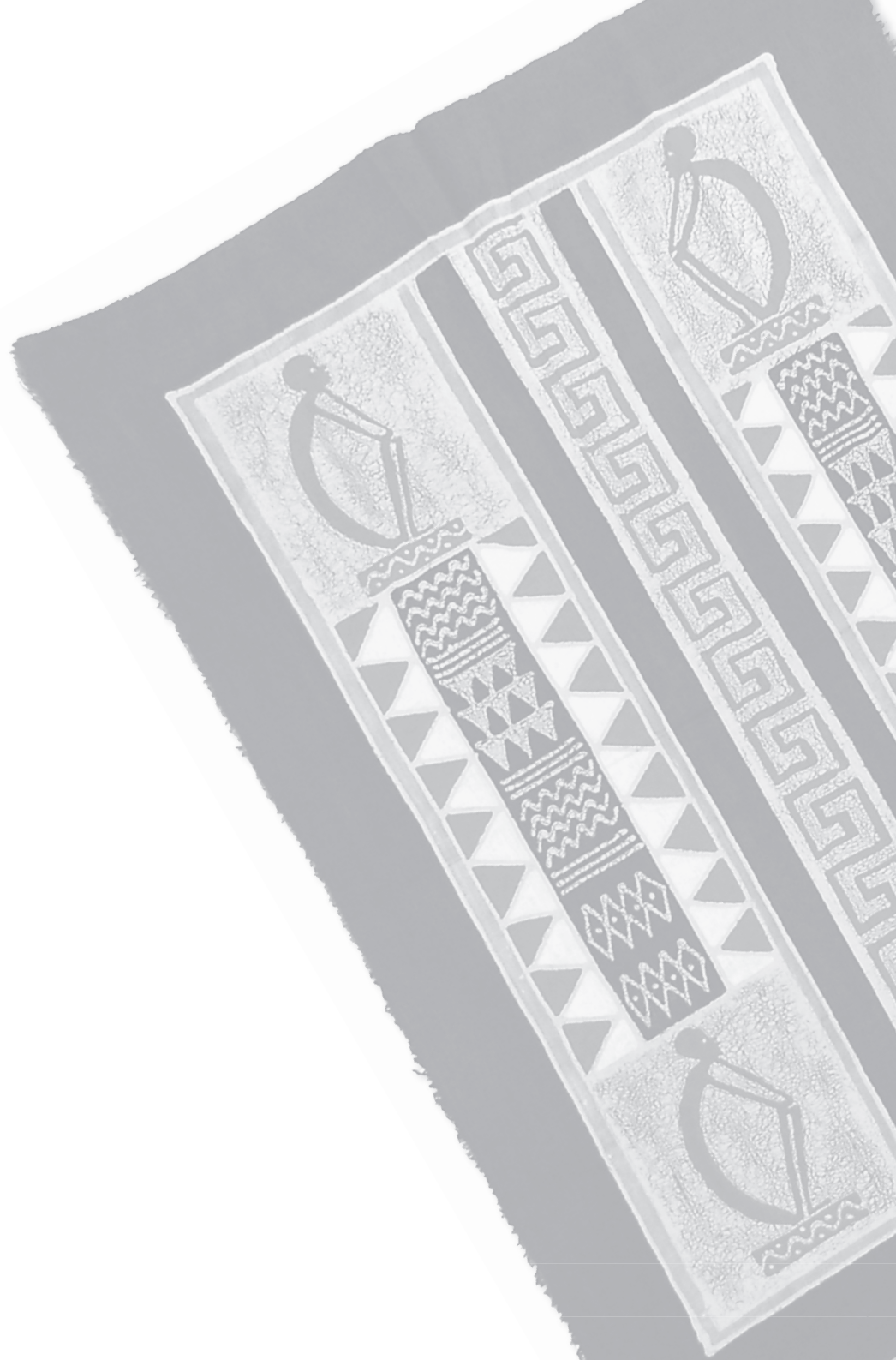

DIAMANTES DE BENGUELA

TRÊS EXPERIÊNCIAS, TRÊS PONTOS
DE VISTA, TRÊS NOTAS SOBRE O
VOLUNTARIADO MISSIONÁRIO

ÀS IRMÃS SALESIANAS
E AOS JOVENS DE BENGUELA,
QUE SE TORNARAM PARA NÓS
O TESOURO PRECIOSO
E OS LEVAMOS PARA SEMPRE
NO NOSSO CORAÇÃO.
SEJAM ABENÇOADOS.

Marko Suhoveršnik
Saša Strnad
Janja Kovačič

BENGVELSKI DRAGVLJI

TRI IZKUŠNJE, TRIJE POGLEDI, TRIJE ZAPISKI
O MISIJSKEM PROSTOVOLJSTVU

Benguela – Ljubljana, 2009

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-94
27-76(691)

SUHOVERŠNIK, Marko

Benguelski dragulji : tri izkušnje, trije pogledi, trije zapiski
o misijonskem prostovoljstvu / [[besedilo in] fotografije] Marko
Suhoveršnik, Saša Strnad, Janja Kovačič. - Ljubljana : Salve, 2009

ISBN 978-961-211-507-4

247767040

Trpka milina

Ustavili smo se sredi dvorišča. Črne glave in njihovi pogledi so že zdavnaj izginili po svojih opravilih, le mi se nismo imeli kam dati. Naše misli so norele skozi prizore srečevanj z otroci na delavnicah, druženj z mladimi animatorji ob večerih, smeha za skupno mizo s sestrami salezijankami ...

Zakaj je že vsega konec? Kdaj se bo črna roka spet dotaknila naše? Kdaj se bodo pokazali beli zobje ob ponovnem srečanju? Kdaj bodo naše duše tako tankočutno hrepenele po bližini tujca? Vračanje v Angolo je kot spirala: vedno globlje in vedno širše je območje, kjer se Bog razodeva na poseben način, kjer se sočlovek kaže v drugačni luči, kjer revščina pokaže vse plati bogastva ...

Takšne in podobne misli so se podile po naših glavah zadnji dan letošnje izkušnje prostovoljstva v Angoli, ko smo stali sredi vrveža priprav na praznovanje večnih zaobljub sestre salezijanke v Cacuacu. A mi smo v srcih že nosili dragocene benguelske dragulje, ki so pritiskali s trpko milino.

V mesecu misijonskega prostovoljstva smo podarjene dragulje sprejeli za svoje. So neprecenljivi. Nezamenljivi. Božji. Videli smo jih, živeli smo med njimi in zato smo bogatejši. Delček tega v zapiskih posredujemo tudi naprej. Kakor smo se naučili v Bengueli. Kdor daje, je bogatejši.

Janja, Marko, Saša

Nedelja, 12. julij 2009

Začetek Angole 2009

Medtem ko ekipa s s. Metko pridno tehta kovčke, začenjam s pisanjem letošnjega benguelskega dnevnika! No, prej sem uspel celo spakirati in počistiti sobo »v nulo«. Sicer še zdaj ne vem zakaj, ker me tako ali tako en mesec ne bo v njej ...

Čakajoč na kosilo in slovesni blagoslov, ki pa ga ne bo podelil g. inšpektor, temveč njegov zastopnik, ki se je kakšen teden nazaj delal norca, da se gremo turizem, ne pa misijonsko prostovoljstvo, mi misli hitijo na končni odhod do tržaškega letališča in naprej v črno Afriko.

Seveda bom prenesel pozdrave od vseh, ki ste mi to naročili, in hvala vsem, ki ste mi v teh dneh želeli lepo pot. Na žalost mi je zmanjkalo časa za odgovore, zato kar tukaj hvala vsem, smo na zvezi in se kaj tipkamo, seveda če bodo za to tam spodaj pogoji ...

M.

Prvi prekršek v Bengueli

Naj tokrat začnem pri koncu ... V šolskem centru Lavre Vikunje tukaj v Bengueli je vlada lansko leto opremila računalniško učilnico s 15 računalniki, kjer potekajo tečaji informatike in računalništva. Za nas prostovoljce sta bila določena dva računalnika v predstobi, kjer se lahko po mili volji izživljamo nad novodobnimi komunikacijami. A kaj, ko od teh dveh eden ne dela, na drugem pa visita moji letošnji soprostovoljki Saša in Janja ... Jaz pa, nebodigatreba, sem odkorakal naprej v računalniško učilnico in prižgal računalnik, ki je imel podaljšek v mreži in tako sedaj veselo pišem ...

Popoldne smo torej prispeli v Benguelo z avtom. 600 km dolga cesta je odlična, iz Lobita preko Catumbele, kjer se bo razprostiral čudovit most, pa vse do Benguele je že narejena avtocesta. Seveda po afriško, s prehodi za pešce! Naš sofer je bil tokrat uslužbenec misijonskega centra, senhor Gashpár.

A še preden smo tako udobno potovali, smo se spravili pokonci ob 5.30 zjutraj v Luandi, v inšpektorialni hiši sester HMP, kjer smo prebili prvo angleško noč. Da smo vse to lahko počeli, so nas še prej na letališče prišle iskat sestre salezijanke s sestro Zvonko na čelu. Gneča na cesti nas kot po navadi ni pustila hiteti, zato smo kljub zgodnji popoldanski uri na letališču na cilj prispeli v zgodnjih večernih urah. Pa tudi čakanje na izgubljen kovček s. Metke nam je vzelo kar nekaj časa v letališki avli. Seveda kovčka nismo dobili ...

Je pa polet iz Trsta pa vse do Luande potekal brez zapletov. Edino v Rimu smo imeli na srečo dovolj časa, da nam je prijazna teta za okencem pripravila karte za naslednja dva leta od Rima do Adis Abebe in od Adis Abebe do Luande. Pripravljala pa jih je kaki dve uri! Res, da nas je letos trinajst prostovoljcev iz Slovenije in Avstrije, a je kljub temu na trenutke svojo prijaznost spreminjala v čudne frise in se jezila na sodobno tehniko ... podobno kot jaz sedaj, ko iščem č-je in ž-je in se dolgočasim ob počasni satelitski povezavi ...

Ampak Benguela je pa zakon, pa čeprav še nismo začeli z »resnim« delom. Nito, Jamba, Efiel so že čakali ... in spraševali po Lavri, Kristini, Hieronimu, pa po s. Mateji, Špeli in seveda po Karmen ...

Da ne pozabim omeniti še četrtega člana benguelske ekipe: letos imamo privilegij, da je med nami tudi pravi gospod v podobi župnika Andreja. K maši bomo pa vseeno hodili v župnijo, je sklenila naša »šefica«, Španka s. Maribel. M.

Ležerno pričakovanje

Hm, sploh ne vem, kje naj začnem ... predstavili smo se dopoldanski in popoldanski ekipi stotini šolarjev, zvečer nas je pri maši ogovoril župnik Santiago. Imeli smo obilo časa, da smo pripravili osnovne stvari za delavnice in se do zob »oborožili« s papirjem in fotokopijami, tudi če pride 300 otrok nanekrat ... dodobra smo se poglobili v banse, prevedli pesmi O Marija in Ti si moj prijatelj ter se naučili benguelskih bansov Familia Sapó, Uma palma, Um elefánte. Seveda nas je animator Nito krepko podučil o vsem. Nito je zdaj že ponosen katehet, potem ko je lani novembra prejel zakrament svete birme ...

Da mi ni žal vsega, sem se zavedel na poti iz centra do župnije med barakarskimi naselji ... Čeprav to pot že poznam, je ta hoja vedno novo doživetje. Pristno srečanje z otroki in ljudmi, njihovim delom in igro, pogledi in pozdravi ... in vendar jih Bog živi, čeprav v revščini. Polni smeha, kričanja in življenja so ta naselja ... več pa ne bom, ker se že ponavljam ...

Andrej že suvereno mašuje, tako da bo imel obilo dela s tem ... pa še kakšni krsti in poroke se mu obetajo ... S. Margerita je celo predlagala, da bi spovedoval mlade ... njej bi mladi povedali grehe, on bi jim dal odvezo, pa bi bilo! *M.*

Akcija

Začeli smo z delavnicami. Zjutraj za otroke, ki ne hodijo v šolo, po šolski pavzi pa sledi novost: delavnice imamo v sklopu šolskega pouka po posameznih razredih. To je kar kulsko, saj je prisoten tudi učitelj in tudi število učencev je omejeno na največ 50, kolikor je prostora v razredu. Imeli smo tudi čas, da smo pripravili kar precej materiala za delavnice, tako da bo drug teden vse potekalo gladko, dopoldne v razredih, popoldne po okolici ...

V nekem trenutku, nesoč polno skladovnico fotokopij, sem se na glas zasmel, kako je tukaj lepo: prav počasi sem hodil, si ogledoval dogajanje v okolici in si mislil, kako smo v Evropi nori, ko »šibamo« sem ter tja kot zmešani, gledamo na uro, vedno se mudi. Tukaj pa tega ni. Greš nekaj iskat, se vmes s kom kaj pomeniš, pozdraviš nekaj ljudi in prideš nazaj čez pol ure, pa te nihče ne nadere, kod hodiš ... Seveda mi bo kdo ugovarjal, da se tako nikamor ne pride, a tudi v Evropi so taki »norci«, ki ne gledajo na čas. Seveda v evropskem sistemu to ne funkcionira, kot bi moralo ... mogoče pa to lastnost prinesem s seboj. Bom tudi jaz potem »norec«? Saj mogoče sem že ...

Pozno popoldne nas je čakalo še eno presenečenje: s. Maribel nas je naložila v džip in odpeljali smo se na izlet po južnem delu Benguele, Calombo. Obiskali smo nekaj podružnic. Najprej smo zavili v Rosario, kjer sva s Špelo pred dvema letoma imela delavnice. In kaj sem tam doživel? Špela, to bi morala videti! V petih sekundah je bilo okoli nas več kot 50 otrok in vsi so peli O banana-na-na-na-na!!! Bilo je čisto noro! Po dveh letih so me spoznali in poznali tisti čuden »slovenski« bans O banana! Kar nisem vedel, ali bi se smejal ali jokal. Pot smo nadaljevali do Dom Bosca, kjer se je zgodilo enako! Kristina, Lavra in Hieronim že vedo, kako je bilo v tisti temno-tesni cerkvi in okoli nje. Letos bomo prav tako tu imeli delavnice in otroci so že pripravljeni na prihodnji teden. Nato smo obiskali podružnice São Francisco, pa Maria Auxiliadora ter San Isidoro in se zgubljali med strnjenimi barakami. Kako drugačen svet je to, kako čuden pogled iz džipa na nočno življenje ljudi, ujetih za stene svojih kolib, a obenem tako družabnih ...

S Sašo in Janjo ustvarjamo čisto posebno benguelsko-slovensko pesmarico bansov. Strokovni svetovalec je Nito. Mogoče nam uspe kakšnega tudi posneti. V zvezku jih je že osem!

M.

Končno petek ...

... bi rekli pri nas, ko že v sredo mislimo na prihajajoči vikend. Tukaj pa je ravno obratno. Komaj spet čakamo ponedeljek, ko bomo s polno paro nadaljevali naše delavnice in končno odšli na podružnice. Sončen zimski dan (tukaj je zima!) nas je prisilil k dopoldanskim delavnicam v nadstrešni prostor za te in podobne dejavnosti. Z otroki, ki se jih je nabralo samo kakih 60, smo delali metulje. Rezultat: vsi so poleteli, a tudi nekaj škarij je dobilo krila ...

Preostali čas smo namenili utrjevanju medsebojnih vezi in se na veliko pripravljali za naslednji teden. Z veseljem lahko povem, da imamo končno vse pod kontrolo in vse pripravljeno za naslednji teden: zjutraj uro in pol delavnic za 100 otrok, nato pa dve šolski uri v dveh ali treh razredih po 50 učencev, popoldne pa za xy število otrok na podružnicah. Bomo videli, če bo tako gladko tudi šlo ...

Če sem tukaj že čisto domač in prilagojen, se me trdovratno drži ena slabost: tale internet je tako počasen, da sem že nekajkrat hotel kaj zabrisati skozi okno! Če se tudi tu ne bom navadil dobre angolske prakse počasnosti, se ne čudite, če ne bo nič več objavljenega, ker te komunikacije tako ali tako niso pristno afriške ...

Popoldne je župnik Santiago pripeljal na obisk francosko družino in italijanska mladoporočenca, ki sta prišla na »medene tedne«. Mislim, da so otroci francoski ... Srečanja nismo zaključili z vljudnimi italijanskimi frazami, saj se bosta pridružila našim drugotedenskim popoldanskim odpravam. To bo spet pestro. Jezi me le italijanščina, ki jo bom(o) verjetno uporabljali ...

Še klasična sporočila: sprli se še nismo, zdravje odlično, hrana enkratna, otroci bolj ali manj pridni, vreme nam streže ...

M.

Prva Cuca

Boa noite. Iz Benguele se bova poleg Marka oglašali tudi Janja in Saša z najinim dnevnikom. Današnji dan je bil kar naporen. Po zgodnjem jutranjem vstajanju ob 6.10 smo se napotili k maši v kapelo, ki jo je imel An-

drej v portugalsčini z nekoliko slovenščine in z latinskim zaključkom. Nato je sledil zajtrk, ki je v Bengueli zelo »domač« – maslo, marmelada, dobra kava in najboljši, svež, še topel kruh. Nato smo se odpravili v naš bunker, kjer imamo lepo spravljene material za delavnice. Ob 8.30 smo začeli z delavnico, kjer smo izdelovali borboleto (metulja). Med delavnico je Marko naredil odlične fotografije, ki jih boste videli drugič, saj je povezava počasna in zmanjkuje elektrike. Nato smo imeli odlično kosilo. Imeli smo veliko srečo, saj smo dobili rukolo ☺. Po kosilu se je Andrej peš odpravil do centra Benguele, mi (Markus, Sasha in Dzandza) pa smo se odpravili nazaj na delo v bunker. Priprava delavnic terja veliko časa ☺. Popoldne smo imeli nekoliko prostega časa, vendar ker ne moremo počivati, smo začeli z izdelavo »doma narejene« igre človek, ne jezi se (zraven sodijo tudi kocke in figure). Poleg tega je naša pesmarica, kamor zapisujemo banse in animacijske pesmi, postala bogatejša še za tri banse. Po tem zelo »napornem« delu so nam sestre privoščile večerjo v »restavraciji Lavra« z odlično pico in angolskim pivom Cuca ... Drugače je počutje prostovoljcev odlično, razumemo se po tretjem ponavljanju. V mlinu in žagi se dvakrat pove, v Bengueli pa trikrat ... To je izjavil Markus in zato ne vem natančno, kaj je hotel povedati ☺. Fotogalerija se je, upam, da uspešno, naložila na <http://foto.oratorij.net>. To je to ... se oglasimo kmalu.

Janja&Saša

Verouk in dirke z džipom

Naj vas tale naslov ne zavede, da bo na vrsti kaka napeta zgodba, saj sem preveč utrujen, da bi jo spravil iz sebe ... Sobota je bila mirna, »nažiramo« se z izdatnimi količinami rukole, ki raste pred kipom Lavre Vikunje in verjetno zato ni nobenega sledu o kakšnih boleznih in slabostih!

Popoldne v centru poteka verouk. Na kupu so se zbrali vsi meni poznani kateheti – Gilberto, Vasco, Vanny in Nito. Ker sem že predlani bil pri Gilbertu, sem šel tokrat k njegovemu nekdanjemu učencu Nitu v prvi razred. Ja, pri delavnicah sem ga imel za mladega najstnika, ki pridno pomaga, pri verouku pa sem ga občudoval kot velikega kateheta! Res, da sem sedel v zadnji klopi in pridno poslušal, a otroci so ga kar požirali z očmi in odprtimi usti ... Kako je razlagal, da je bolje verjeti Jezusu kot hudim duhovom! Preprosto, slikovito, s srcem. Na misel mi je celo prišlo, da poslušam bodočega svetnika. Vedno bolj sem prepričan, da so mladi tisti, ki jim moramo verjeti, ki nam imajo veliko povedati na popolnoma drugačen način, kot smo navajeni ... In jaz naj bi se hvalil, da sem v misijonih! Saj vedno več prejmem, kot dam. Mogoče bi bilo bolje, da bi rekel, da so to neke vrste duhovne vaje ali pa duhovna bolnica ...

Zvečer smo odšli k maši za mlade v župnijo, tokrat kar sami. Pa saj nas že poznajo. Če pa kakšna gruča otrok zakriči Cines, Cines (Kitajci, Kitajci), se obrnem in jih pozdravim po portugalsko, nato pa jih še malo »naderem«, da smo Evropejci in pokažem, kako imajo Kitajci poševne oči ...

Med mašo so bili krsti nekaterih ženinov in nevest ter osem porok! Česa podobnega še nisem doživel. Kako je cerkev ploskala in zahtevala poljub! Na trenutke se je zdelo, kot da vlada popolni kaos, saj so vsi govorili, komentirali, ploskali, se sprehajali ... tam nekje spredaj pa so si ženini in neveste obljubljali zvestobo. A pri povzdigovanju je bila popolna tišina ...

V trdi temi smo se vračali s sestrskim džipom, ki ga je vozila kdo drug kot s. Maribel. Pa sploh nismo bili sami. Tako »od oka« nas je bilo kakih 25, nekaj spredaj, večina pa zadaj na prikolic! Angolce je zeblo, mi pa smo uživali v vožnji. S. Maribel ima težko nogo, zato smo čez luknje kar leteli. Najbolj so to občutili tisti, ki so sedeli, tudi Janja in Saša. Taka vožnja je res užitek ... M.

Sagrado Coração de Jesus

Prah se je dvigal za džipom, ko smo z zamudo hiteli daleč na obrobje Benguele. Puščavski pogled, prah namesto zemlje in kamenja ter nešteto novih barak in hiš, ki rastejo iz zemlje namesto dreves ...

Peljati bi se morali z župnikom Santiagom, a je imel do vrha naložen džip, zato nas je do podružnice zategnila s. Maribel. Sagrado Coração de Jesus praznuje prvo leto svojega obstoja. In slovesnost pod pločevinasto in šotor-sko streho je bila kar se da slovesna, maša je trajala okrogle 4 ure, nato je sledila prava angolska veselica.

Med mašo je osem parov obljubilo zvestobo, skupnost pa je sprejela tudi 150 novih kristjanov, malih in velikih. Česa takega se ne da opisati! Pari so se predstavili in župnik je vprašal skupnost, ali se lahko poročijo ... Verjetno je bilo tako v prvih krščanskih skupnostih. Tudi »masovno« krščevanje je potekalo tako sproščeno, brez ceremonij, modnih pist in ne vem česa še. Še Andrej je krepko pripomogel k slavju, saj je verjetno krstil vsaj toliko otrok kot prej v Sloveniji v vsej svoji duhovniški karieri ... Seveda si je Santiago ob blagoslovu vode za krst, ko jo je pomešal, roke obrisal kar v – mašni plašč!

Po maši smo malo postopali po prašnih tleh, ko so nas povabili na kosilo. Oltar se je spremenil v mizo, polno dobrot: funži, riž, omake, zelenjava in obara so se kar naenkrat znašli v loncih, dobili smo porcelanaste krožnike in vilice. In to sredi puščave, sredi ničesar ... Santiago je z eno roko držal dve gajbici Cuce, angolskega piva, in jo veselo delil ... In na koncu je novoporočeni par razrezal še torto! Najbrž ne bom nikoli več imel bolj odštekanega kosila.

Tudi pot domov je bila zanimiva. Santiago je v džip spravil poleg mene in Andreja še štiri katehete in katehistinje, pa petelina, kokoš in kozo, moko, olje, testenine, ki so jih darovali pri maši, med potjo pa pobral še dve ženski z dojenčkom. Ko smo prispeli domov v center, se je zgodilo naslednje: Santiago je vzel perjad iz džipa, ju stlačil med noge kipa Lavre Vikunje, ki stoji pred hišo, in zakričal sestram: "Kure za sestre!" Tukajšnje sestre se niso prav nič zmrdovale, saj Santiaga že poznajo. Salezijanskega veselja pri nas res ne manjka. M.

8 porok, 150 krstov, dve kuri in kozel

Preživeli smo in na polno doživeli prvo benguelsko žegnanje. Zjutraj smo se z rahlo zamudo odpravili na pot do podružnice Sagrado Coração de Jesus.

Sonce je pripekalo, maša je potekala na prostem, ljudi je bilo ogromno. Prijaznost Angolcev se je pokazala v trenutku, ko smo se prikazali na prizorišču. Andrej je s salezijancem Santiagom somaševal, nas in italijanski mladoporočeni par pa so povabili v ospredje dogajanja (v senco) in nam prinesli stole, da smo lažje preživeli 4-urno mašo.

Maša je bila zelo zanimiva, 8 porok ter 150 krstov v spremljavi petja, ploskanja, plesa, bobna je naredila velik vtis na nas, ki smo navajeni »navadnih« maš. Poseben je bil tudi »ofer« pri slovesnosti, saj tu ne darujejo samo denarja, ampak prinesejo tudi hrano in na naše veliko presenečenje novokrščene dojenčke, dve kokoši in kozlička.

Po slovesnosti se je večina ljudi razkropila po domovih, župnijski sodelavci in ostali pa so ostali in nadaljevalo se je praznovanje v ritmih benguelske glasbe, hrane in plesa.

Tako smo se vračali v center Lavre Vikunje na »kasonu« terenca, v ritmu velikih lukenj, prahu in s posebnimi občutki v naših srčih.

No, da ne pozabim omeniti, da sta nam petelin in kokoš skoraj ušla, a imamo k sreči tako zagnane prostovoljce s sabo (beri: Marko in Andrej), da sta ju polovila in odnesla do »kurnika«, kjer čakata svojo usodo.

Čaka nas še sestanek, ker se bomo dogovorili za delo (brikolaže) v prihajajočem tednu, pri katerih nas bosta spremljala tudi italijanska mladoporočenca. Dopoldne bomo imeli delavnico za otroke, ki ne obiskujejo šole, kasneje po učilnicah, po kosilu pa se odpravimo na podružnico São José. Verjamem, da bo dan poln dogodivščin, tako kot je bil današnji.

J. K.

Kot bi okopavali krompir ...

... je bil komentar Saše, ko smo se vrnili domov iz São Joséja, prašni do kolen. Sploh je bil današnji dan tisti pravi: zjutraj delavnice za nešolajoče otroke s kar precej animatorji: Nitom, Jambo, Vascom, Ano, Gumo (ja, tako se imenuje). Nato smo imeli delavnice v dveh prvih razredih in enem drugem. Kljub temu da smo pripravili vse potrebno za dva razreda naenkrat, se je delavnica zavlekla, in preden smo končali v enem razredu, smo morali začeti že v drugih dveh. Na nesrečo sta bili učilnici najbolj narazen, kolikor sta v centru sploh lahko, zato je bilo letanja gor in dol kar precej. A smo uspešno in na veliko zadovoljstvo učencev in učiteljev izpeljali vse.

Popoldne smo se s s. Maribel podali v Belo Visto Baixo ali São José. Seveda nismo bili sami: že iz centra nas je spremljala gruča otrok, tako da so se nas mimoidoči kar bali, kaj za ena banda je to ... Večinoma smo bili Cinesi (Kitajci), a so jih otroci sami kar hitro popravili ... Pomagala sta nama tudi Ana in Guma, ki se je celo naučil, kako se izgovori Janja in Saša. Začetki so bili bolj smešni, saj je bila Janja Njanja, Saša pa Šaša. Nazaj grede je Guma imel mini tečaj portugalsščine za Janjo in Sašo, tako da bosta do konca tedna že vse znali.

Nabralo se je prilično malo otrok, nekaj čez sto, pa je bil vseeno na trenutke kar velik kaos, sploh ko je bilo treba ošiliti barvice ali prepogniti papir, iz katerega so naredili sapó. Ne tisto, ki pihlja, temveč žabo, ki se tako imenuje v portugalsščini ... Nazaj grede smo zavili še malo po naselju, ki se je očitno izpopolnilo v gradnji hiš, saj bo kmalu postalo strnjeno naselje, tako kot vse zaledje Benguele.

Kljub napornemu dnevu pa sta Janja in Saša zagrizli v cunje in vodo ter se šli perici. Bili sta tako zagnani, da sta oprali še moje, za kar se jima javno zahvaljujem ... in priporočam! Priznam, da si nisem mislil, da bomo tako usklajena klapa. Imamo se prav lepo tukaj ... Petelin in kokoš sta dobila jesti in piti in se imata prav lepo v senci za barako iz sešitih majic ...

M.

Prvo ročno pranje perila

Kljub napornemu dnevu, ki je za nami, se danes javljam Saša, saj Janja in Marko obdelujeta svoje stvari na internetu, meni pa je to že uspelo in vsi vidimo le še posteljo.

Kot že rečeno, smo preživel naporen dan, ki je pa bil hkrati tudi poln novih doživetij. Zjutraj smo po zajtrku ob 8.30 imeli za otroke, ki ne hodijo v šolo, brikolaž. Izdelovali smo sapó – po naše žabico iz papirja, ki so jo potem otroci tudi pobarvali in jo vsi presrečni odnesli domov. Po končanem brikolažu je Marko pospremil otroke do vrat ograje, ki ločuje dvorišče centra in šole od ulice. Janja, Andrej in jaz pa smo odšli v bunker, da smo si pripravili še zadnje stvari za brikolaž v učilnicah. Ob 10.30 smo imeli v enem razredu, ob 11.10 pa v drugih dveh. Ker smo mislili, da bomo uspeli prvi termin zaključiti do 11.10, smo vzeli seboj le toliko potrebščin, kolikor smo jih potrebovali za en razred in izdelovanje »borbolete« – metulja. Ker smo vsi narobe mislili in razmišljali ☺, smo se ušteli in niti pod razno nismo zaključili z delom do 11.10, zato smo se razdelili. Marko je rešil zagato, kot to zna, in odšel v druga dva razreda, kjer je napovedal vse potrebno in so pričeli z barvanjem. Jaz in Janja sva končali z lepljenjem še zadnjih metuljev in odhiteli na pomoč: Janja Marku, jaz pa Andreju v drug razred. Otroci so tako »padli« v barvanje, striženje ..., da je v mojem razredu učitelj kar zapustil razred in prepustil zadnje učence nama, da smo zlepili do konca. Tako z veseljem so izdelovali vse to, da jih je bilo prav veselje gledati in občudovati, kaj vse te male roke zmorejo in znajo, če jim to le nekdo pokaže ...

Sledilo je kosilo in po kosilu priprava na brikolaž, ki smo ga popoldne izvedli na podružnici São José. Ker nismo vedeli, koliko otrok lahko pričakujemo, smo si pripravili dve delavnici, eno za večje število in drugo za manjše število otrok. Dogovorjen čas za odhod je bil ob 14.30, in sicer naj bi šla z nami tudi mlado-poročenca iz Italije, ki sta nastanjena pri salezijancih. Kljub čakanju ju nismo dočakali, smo pa dočakali kar lepo število otrok, ki so se zbrali pred vrati. Kljub temu da smo jim dopovedovali, da odhajamo na brikolaž v São José, in kljub temu da so vedeli, kako dolga je pot, so se odpravili z nami. Tako smo kar nekaj otrok pripeljali že s sabo. Po približno 40-minutni hoji smo prispeli na cilj, kjer nas je pričakalo okoli 150 otrok. Skozi petje, igro in molitev smo vstopili v kapelo, kjer smo imeli delavnico. Odločili smo se, da tudi tukaj poskušamo z

izdelovanjem žabic, kar je nadvse »vžgalo«. Otroci so bili zelo srečni, v njihovih očeh se je prav videla iskrica veselja in novega doživetja. Ko so bile žabice izdelane – nekatere s pomočjo pridnih prostovoljcev –, smo se zopet skozi petje, ples in molitev podali domov. Nekaj otrok se je poslovilo tam, saj so odšli po svojih domovih, drugi pa so nas spremljali po poti in se postopoma poslavljali, dokler končno nismo ostali sami s sestro Maribel, ki nas je danes spremljala. Ura je bila okoli 17.10, ko smo prispeli v naš enomesečni dom.

Ker smo imeli še nekaj časa, sva se z Janjo odločili, da greva prvič v boj s pranjem perila ☺. Podale smo se v pralnico s kupom majic, ki so bile polne prahu. Ko sva prišli tja, sva najprej potrebovali minutko ali dve, da sva se »orientirali«, kaj in kako, saj naju je čakalo ročno pranje. Najprej sva v dobri veri, da je tekoči prašek, zlili varekino v pripravljeno vodo in naše rdeče videsove majice namočili v to vodo, vendar sva takoj zavohali (kot pravi gospodinji), da gre za varekino in takoj rešili majice pred nepopravljivimi posledicami – vsaj upamo ☺). Kot nalašč se je takrat prikazal Marko, ki je takoj izkoristil najino pridnost in prinesel še nekaj svojega za pranje. Saj ni bilo tako hudo, le dve ali tri majice. Seveda ni šlo brez dokumentiranja najinega ročnega pranja, zato je kar nekajkrat pritisnil na fotoaparata. Ob 18.00 smo se s sestrami odpravili k večerni maši. Osem se nas je strpalo v džip in odvihrali smo po že znanih luknjah (pa vseeno smo se še kar butali z glavo v strop itd.) do cerkve, kjer je Andrej somaševal. Sledila je večerja. Navadili smo se že, da je rukola priloga vsakega obroka oz. bi bilo že kar čudno, če tega ne bi bilo, seveda pred juho ☺. Po večerji smo pomili in pospravili posodo, mizo pripravili za zajtrk, sedaj pa vsi že debelo gledamo in vidimo le še posteljo.

Počutimo se dobro razen utrujenosti in bolečih mišic pri Janji (verjetno od včerajšnje adrenalinske vožnje na »kasonu« džipa po precej razritih jamah) ter bolečih mišic pri meni. Po kosilu se nama je z utrujenostjo pridružil še Marko, zvečer pred mašo pa se je to videlo tudi Andreju. Drugače se razumemo dobro oz. odlično in smo se tako ujeli, da včasih niti ne rabimo besed, ampak že kar vemo, kaj kdo misli in o čem razmišlja. Dobro sodelujemo in vsak član, vsak posameznik je del celote, del našega misijonskega prostovoljstva, brez katerega to ne bi bilo to, kar je.

Še novica iz Cacucaca ... tam trenutno oz. do včeraj zvečer niso imeli interneta, jim nekaj nagaja, tako da se bodo javili takoj, ko bo to urejeno.

Boa noite do prihodnjič.

Saša S.

Dan za znoret

Že zjutraj je šlo vse narobe, ker naj bi imeli mašo pri sestrah, torej za voga-lom moje sobe, pa me je prišla s. Maribel zbuditi, da gremo v cerkev, jaz pa naprej v sobo Saše in Janje, da je treba hitro k maši ... Včeraj zvečer se nismo prav razumeli, zato pa je potem takole ... Seveda smo mašo v župniji zamudili in tako padre Andrej, kot se ga je oprijelo ime, pač ni somaševal ...

Dopoldanske delavnice so potekale kar dobro, tudi v razredih ni bilo težav. Imeli smo pomoč animatorjev Nita in Jambe. Cela odisejada pa se je dogajala v popoldanskih urah, ko mi je skoraj odneslo »pisker« ...

Ana, Bebuša in Guma so že čakali, da smo se odpravili do Dom Bosca. Bili smo sami in vmes smo morali še k italijanskemu paru, s katerim smo bili dogovorjeni, da bosta hodila z nami na delavnice. Ko smo s kupom otrok dospeli do nekdanje salezijanske hiše, ki je postala »pribežališče« prostovoljcev, ni bilo nikjer nikogar. Po trkanju in razbijanju so se končno odprla vrata in spet smo čakali, da se je italijanski par spokal na pot. Pa ne sam. Ker tam biva tudi francoska družina s tremi otroki, sta bila dva določena, da gresta z nami. Eden je šel z veseljem, drugi pa se je kujal kot tipični evropski mulci.

Seveda smo krepko zamujali na delavnice, a to še ni bilo dovolj. Eni smo rinili naprej, drugi pa so zadaj hodili kot turisti. Verjetno je bila krivda na moji strani, ker sem hitel! Tudi na delavnicah samih ni bilo nobenega učinka s strani italijanskega para, ki sta pač zgolj pazila na francoska smrkavca ... Pa bom rajši nehal kritizirati.

Da pa le ni bilo vse tako slabo, naj povem, da sva s Stefanom (moškim delom italijanskega para, ki je bil z nami), doma od nikjer drugje kot iz Pinerola, iz župnije Santo Spirito pod salezijanskim noviciatom na Monte Olivetu, lahko vmes vseeno našla skupno točko v spominjanju na leta mojega noviciata in »opravljanju« tamkajšnjih salezijancev. Kako je svet majhen!

Nazaj grede je Guma kar padel v učenje slovenskega jezika. Počak'!, Gremo!, Kako si spal?, so bili stavki, ki jih je vztrajno ponavljal in utrujal z nji-mi. A prah med zobmi in škripanje v sandalih je poglelo vse razburjanje. Bogu hvala za tak dan, ki je bil konec koncev prav čudovit. Niti enkrat mi ni zvonil mobilni ☺.

M.

Živčno naporen dan

V ekipo, kot je naša, kjer gre vse po maslu, lahko vdre le kakšna peta ali šesta oseba, ki vse skupaj spravi v nered. In prav to se je zgodilo danes.

Dan smo kot ponavadi začeli zjutraj z mašo v župniji. Nekoliko smo zamudili začetek, a vendarle smo ujeli konec. Ravno tako vedno ujamemo zajtrk. Vseeno pa smo pri obedih prostovoljci najbolj točni ☺. Po zajtrku smo pomili posodo ter se napatili v naš bunker, kjer smo pripravili še zadnje malenkosti za delavnice. Tako starejši kot tisti najmlajši so navdušeno sodelovali pri izdelavi izdelka. Pri delavnicah so nam pomagali tudi angolski animatorji: Jamba, Nito, Guma in Ana.

Po odličnem kosilu smo se pripravili za odhod na podružnico Dom Bosco. Spremljala sta nas Ana in Guma. Kot smo bili dogovorjeni, naj bi nas na delavnice po podružnicah spremljala tudi dva italijanska mladoporočenca. Ker se nista pojavila pred centrom, smo jih peš odšli iskat pred njihov »apartma«. Porabili so nekaj časa, da so še pripravili francoske otroke in se odpravili z nami do podružnice Dom Bosco.

In zakaj živčno naporen dan? Naš namen prihoda v Benguelo je jasen (pomoč v misijonskem centru, v šoli, delavnice in animacija otrok, razvijanje njihovih motoričnih spretnosti ...), zdi pa se, da pri italijanskih »prostovoljcih« le ni tako. Pot do podružnice je namesto 45 minut trajala uro in pol, saj sta se Italijana sproščujoče gibala in ukvarjala s francoskima otrokoma, ker nista hotela hoditi ... V takih trenutkih tlak naraste ☺.

Kakorkoli, v Dom Boscu nas je pričakalo kakih 250 otrok. K sreči smo imeli s sabo dovolj »folij« in barvic, da so lahko vsi sodelovali. Šiljenja, radiranja, petja, plesanja, ploskanja ni manjkalo.

Po prihodu domov se je naš »delovni« dan zaključil, začetna živčnost se je poglela, prah in bacile pa smo splaknili s kapljico žganega ☺. Ob koncu dneva so bila potrebna še zadnja gospodinjska opravila, ponovno ročno pranje, tokrat velikokrat hitrejša, ker nama gre s Sašo že bolje od rok, pa tudi Marko je bil tokrat brez prispevka ☺.

Tako, to za danes ... Že zamujam večerjo. Če bomo imeli srečo, bomo jedli rukolo.

J. K.

Don Bosko o Bengueli

Včeraj zvečer se je dogajalo še marsikaj lepega, pa tudi kaj slabega. Neki učenc se je s starejšo sestro zaletel z motorjem in se težko poškodoval. Zato je bilo v hiši kar izredno stanje: noseča sestra je skoraj doživela živčni zlom, saj so ti trije edini družinski člani, nimajo ne očeta ne matere. S. Maribel je šla v bolnico, da je bila pri njenem bratu, ostale sestre pa so mirile njo, ki je krivila vse demone, kar jih poznajo v Afriki.

Končno pa sem dobil v roke papir, na katerem jasno piše, da je don Bosko govoril tudi o Angoli in Bengueli. V svojih misijonskih sanjah pripoveduje o Kitajski in Pekingju, nadalje pa orisuje pot iz Latinske Amerike v Afriko preko Angole, Benguele in Konga do te velike dežele na Vzhodu ...

Fotokopijo iz druge knjige *Vita di San Giovanni Bosco*, ki jo je napisal G. B. Lemoyne, mi je prinesla s. Aparecida, za katero sem zvedel, da je doktorica vzgojnih ved in je vse življenje delovala na univerzah v Braziliji. Kdo bi si mislil! Po upokojitvi pa je lansko leto prišla v misijone, kjer kuha, pomiva in pospravlja poleg »prenašanja« otroškega živžava. In najtežje zanjo je bilo, da je morala začeti kuhati. A je izbrskala na internetu prve recepte in se lotila tudi tega. Naslednji stavek pa naj preberejo le tisti, ki me poznajo, da včasih kaj preveč napišem: če to ni idealen zgled za kakšnega slovenskega salezijanskega doktorja, da bo koristno dokončal tek zemeljskega življenja ...

Današnji dan je bil »težak« v smislu oblačnosti, ki je visela nad Benguelo. Meni se zdi, da bo vsak čas padal dež, pa ga ni od nikoder ... Popoldne smo se s s. Maribel odpravili v Quatro de Abril. S. Maribel je res zanimiva »nuna«: zavila je po glavni cesti, ne da bi kaj dosti pogrešala Italijana, po katera bi morali iti!

V Quatro de Abril se je zbralo kakih 70 otrok, s katerimi smo naredili papirnate žabice. Kot lani so bili tudi letos pridni in delavni, da človek kar ne more verjeti. Med temi je bil tudi napol slepi fant, ki je hodil že lani na delavnice in ga kar nisem mogel pozabiti, kako se je trudil z risanjem. Letos je izgledal precej boljše, nič več ni zavijal z očmi in prav veselo je barval tisto žabo. Tako lahko tudi tukaj doživljam oba pola revščine, bede in veselja ter zaupanja ... ko bom jaz doktoriral (!), se bom preselil v Quatro de Abril in živel med pravnuke te otrok ter z njimi pometal prašne puščavske ulice ...

M.

Sašo smo že »skenslali«

Danes bi se morala oglasiti Saša, pa vendarle ... Stvar je v tem, da je bil danes nekoliko prazen, poleg tega tudi pozabljiv dan. Zjutraj smo imeli mašo v hišni kapeli. Sredi maše se Saša usede in kmalu za tem zapusti prizorišče. Po končani maši odidem k njej, pa mi pravi, da se ji je vrtelo in jo je oblivala vročica. Pravi, da je vse ok, da so krive ženske težave ... Tudi včeraj ni bila najboljša ... Ker so sestre zelo skrbne, je Saša v trenutku dobila toplomer. Hvala Bogu temperature ni bilo. Nekoliko jo je pognalo na stranišče, ravno toliko, da ji s. Maribel ni dovolila na delavnice.

Kljub temu da je Saša vztrajno, ampak res vztrajno prepričevala Marka: »Jez sm dobru, rejs sm dobru, grejm lahko z vam ...«, je Marko ostal nemilosten (v sodelovanju s sestrami) in Saša je ostala v sobi. Sama, samcata, »skenslana«. Que pena ☺.

Vendarle Saša ni bila nekoristna. Pripravila je material za nadaljnje delavnice, pripravila torbo za popoldanski odhod na podružnico in nam pomahala v pozdrav. Priznam, da se je opazilo, da ta dan ni bilo Saše, saj smo pri vsaki delavnici pozabili kakšno stvar in je bilo kar naprej potrebno hoditi v bunker. Saj pravijo, da kdor nima v glavi, ima v nogah.

Se pa lahko pohvalim, da nam popoldne na podružnici Quatro de Abril ni manjkalo nič. Res pa je, da je torbo z materialom pripravila Saša. Na podružnico Quatro de Abril nas je peljala s. Maribel, poleg nas je šla tudi animatorka Ana. Na poti do tja smo se nekajkrat izgubili. Ob prihodu ni bilo še nobenega otroka, vendar so se ob našem vztrajnem in glasnem petju roda, roda, roda prikazali mnogi nasmejani obrazi, ki so kasneje navdušeno in presenetljivo tiho izdelovali sapó (žabo).

Današnjega dneva je tako konec, jutri nadaljujemo z novimi delavnicami, upam, da skupaj s Sašo. Sedaj pa moramo le še pridno počakati na večerjo ☺.

J. K.

Santa Teresa

Tukaj smo postali res »žleht«! Ne le da obiramo vse po vrsti, celo tako daleč gre to, da je včeraj Saša obležala, danes pa Andrej ni imel izhoda. Seveda smo se vsega nalezli (no, skoraj) od s. Maribel, ki je že drugi dan »skenslala« Italijana. Popoldne smo namreč odšli na novo podružnico Santa Teresa, ki se nahaja v bližini Rosaria. Ko jo je animatorka Ana pobarala, da ji je župnik Santiago naročil, naj gremo iskat tudi Italijana, je prostodušno rekla, da ni šans. Ura je bila 13.30, in če jih ni bilo pred našo hišo, ne bomo hodili nikogar iskat. In smo šli mimo salezijanske hiše za prostovoljce k Santi Teresi.

Tam smo naleteli na 12 otrok in kateheta Bruna. Malce smo počakali, da je dvanajst otrok šlo iskat še druge in nabralo se jih je kakih 70! Ob koncu delavnic pa jih je bila skoraj polna cerkev, krepko čez 100.

Santa Teresa je res lepo urejena, na novo pobarvana in z zavesami na oknih, kar za tukajšnje podružnice ni ravno običajno. Tudi otroci so bili pridni in niso pokradli omembe vredno število barvic.

Nazaj grede smo se najprej ustavili pri Bebuši, kjer nam je njen oče, gostilničar, ponudil odlično fanto z okusom kokosa in ananasa, nato pa je s. Maribel zavila – k prostovoljcem pri salezijancih! Na srečo Italijanov ni bilo videti, sta pa zato prišla Francoza, tokrat brez otrok. Saša je spraševala, zakaj sredi belega dne sveti luč na vhodu, pa sem avtomatsko odgovoril, da jim sveti večna luč ... tudi Guma je kar naprej ponavljal svojo polomljeno slovenščino in vedno spraševal, če je prav rekel »utrujen«, zato sem vmes rekel, da res utruja ...

Dopoldne smo poleg jutranjih delavnic imeli še delavnice v t. i. predšolskih razredih. Začeli smo v dveh, končali pa v štirih! Seveda nas je s. Branca, ki tudi poučuje v enem izmed teh razredov, pri kosilu pohvalila, da je veliko boljše, če je v razredu še kdo, ki pomaga deliti barvice, lepila in škarje ter slediti tisti gruči otrok, ki kričijo: "Eu, eu, eu!" (To ni Evropska unija, to je jaz, jaz, jaz!)

M.

Andrej »na čakalni listi« in prvi spanec po kosilu

Čeprav bi morala biti na vrsti že včeraj in je moje delo prevzela Janja, se danes zopet oglašam.

Dan se je pričel s sveto mašo v cerkvi, kamor smo se s sestrami odpravili komaj prebujeni prostovoljci (z Janjo sva nastavili budilko nekoliko prej kot po navadi, pač iz preventive, saj nisva vedeli, v kakšnem stanju se bova zbudili ☺). Pri maši je somaševal Andrej. Po maši smo imeli zajtrk in s. Maribel je takoj opazila »nekaj drugačnega« na Andreju (bledičnost, nerazpoloženje) in toplomer je že romal od mene k njemu. Vmes je bila že včeraj Janja na vrsti za merjenje temperature. Na srečo je nihče od nas ni imel. Andrej je rekel, da se po zajtrku počuti bolje, da je spal pri odprtem oknu in sedaj malo kašlja, da je utrujen, drugače pa je ok. Naš skrbni Marko je rekel: »Spet bom tečnar, ampak mislm, da je bul, da si dns doma.« In tako je Andrej ostal v sobi, je pa priskočil na pomoč pri delavnicah v razredih, saj smo imeli kar veliko dela z izdelovanjem »borbolete« v štirih predšolskih razredih.

Po kosilu smo se vsi odpravili v svoje sobe, kjer smo se »malo« spočili (beritoliko, da sva z Janjo navili budilko za popoldanski brikolaž). Ko sva se po neusmiljenem tuljenju budilke »sestavili«, sva se odpravili v bunker, da bi pripravili vse potrebno za brikolaž, a naju je presenetil Marko, ki se je bližal s polnim nahrbtnikom. Ja, vse je pripravil sam, res pohvalno! Še prej se je tudi on malo »spočil«, tako da smo res enotna ekipa, brez dogovarjanja ☺. Skupaj s s. Maribel in animatorjema Gumo in Ano smo se odpravili na podružnico Santa Tereza. Danes brez Andreja. Na cilju smo naleteli na skupino otrok, ki je imela ravno verouk in so nam ob prihodu glasno zapeli Bem vindo. Vsega skupaj je bilo 12 otrok, ko pa smo pričeli z glasnim petjem, so se otroci kar namnožili. Marko je imel kot vedno tudi tokrat vse pod budnim očesom in je sredi delavnice preštel otroke, bilo jih je malo čez 70, nato pa še ob koncu, ko jih je bilo krepko čez 100. Otroci so bili sprva prestrašeni, zadržani, saj na tej podružnici do sedaj še ni bilo delavnic, potem pa so se odprli, razživel in glasno sodelovali pri petju, plesanju in kasneje pri barvanju in izdelovanju sapó.

Z delavnic smo se vrnili nekoliko ožuljeni od šiljenja barvic. Prav vesela sem, da nisem edina, saj je tudi Marko med delavnico »pojamral«, da ima žulj na rokah.

Počutje prostovoljcev je dobro, z mano na čelu, čeprav so me včeraj »skenslali« ☺. Danes je Andrej na »počivanju«. Sprašujemo se, če bo jutri na vrsti Janja, čeprav se že javlja Marko, da bi bil kar on ☺. Mogoče je reakcija na prehrano letos malo zakasnela, saj smo vsi približno v podobnem položaju (Janja in jaz glede prebave, Andrej je utrujen in bled, Marku pa tako ali tako ne more nič več do živega in pravi, da zaenkrat glede tega nima težav).

Jutri naju z Janjo čaka kuhanje slovenskega kosila. Kaj bo in kako bo uspelo, pa se oglasiva jutri, do takrat pa boa noite (danes sem krajša kot prejšnje dni kljub dobremu počutju).

Saša S.

Spomin Marije Pomočnice

Na 24. v mesecu je po salezijanski tradiciji spomin Marije Pomočnice in v tukajšnjem centru je bil to danes skoraj slovesen praznik. Že včeraj zvečer je s. Aparecida naučila padreja Andreja, kako bo dajal blagoslov Marije Pomočnice. Zjutraj smo slovesno obhajali sveto mašo na čast Mariji Pomočnici, na koncu pa prejeli taisti blagoslov, in sicer vsak posebej, tako da smo bili vsi mokri, saj imajo sestre zelo »pretočen« kropilček ...

Praznik se je poznal tudi pri kosilu, saj so bili na meniju zelenjavna juha, pražen krompir in zrezki, zeljna solata, na koncu pa čisto pravi »štrudl« oz. jabolčni zavitek! Saša in Janja sta se kljub pomanjkljivi recepturi lotili zahtevnega projekta in uspeh ni izostal. Pri kosilu so z vseh strani letele same pohvale in tudi najedli smo se, kot da bi bili doma.

Tudi na začetku popoldanske izmene pouka je bilo nadvse slovesno, saj se je vseh 500 učencev zbralo v dvorani, kjer je Andrej blagoslovil podobe Marije Pomočnice in vse učence, nato pa so predstavniki razredov odnesli podobe Marije Pomočnice v razrede ter jih obesili nad table. Tako od danes don Boskova Marija varuje vsak razred posebej ...

Malo smo tudi delali. Dopoldne smo imeli delavnice na plaži. Najprej so otroci risali z vodenkami, kar v bližini morja res ni težko, saj je vode dovolj, pa še pridni so bili v skupinah in se niso prav nič topli za vodenke ... nato pa je sledilo namakanje v morju. A bilo je tako mrzlo, da sam nisem skočil v vodo, čeprav sem bolj take sorte. Tukajšnji otroci pa očitno s tem nimajo težav: popolnoma oblečeni, delno oblečeni ali pa čisto nič oblečeni so kapljali v morje in lahko si predstavljate obmorski živ žav. So dobri ribiči in potapljači: na plano so privlekli školjke, jih odpirali in – slastno pojedli!

Popoldne smo se z Ano, Bebušo in Gumo podali v Belo Visto Baixo k São Joséju, kjer se je zbralo zmerno število otrok. Barvali so pobarvanke, tokrat z voščenkami, saj imamo že čisto ožuljene prste od šiljenja, pa smo lahko vmes malce počivali ... In tako je dan minil zanimivo, pestro in gotovo z Božjim blagoslovom. Marija Pomočnica pa tako ali tako nima veliko izbire, če jo kar naprej cukamo za rokav, da nam ne bi pomagala ...

Menda nam bodo odklopili internet, ker mora država pač zaslužiti, tako da se ne vznemirjajte, če ne bo več novosti iz Benguele ... sicer pa so počitnice! *M.*

Veliki zapleti s slovenskim kosilom

Najprej novica včerajšnjega večera. Kljub utrujenosti je Janja imela toliko moči, da je »lepo« polomila predal, kar je bilo zelo lepo videti tudi ob prihodu Marka, ki seveda ni mogel, da tega ne bi fotografiral. Danes je Janja svoje stvari preventivno prestavila v drug predal in tistega nekako usposobila, da stranica vsaj ne visi tako postrani.

Današnji dan se je začel s sveto mašo v kapeli, ki jo je daroval Andrej. Nato sta sledila zajtrk in priprava na brikolaž, za katerega smo se odločili, da ga bomo izvedli na plaži. Pripravili smo vodenke, s katerimi bodo otroci risali – s prsti. Da ne pozabim, še preden smo se odpravili iz bunkerja, se pravi komaj dobro zbujeni, se je dan za Janjo pričel res lepo. Kar skakala je od veselja, saj se je končno našel njen USB-ključek, ki ga je, kot smo vsi predvidevali, pustila v računalniku in ga ji je Gilberto, ki vodi tečaj informatike, vrnil. Včeraj zvečer je bila prav žalostna, ker ni vedela, kje je »usjala« svoj ključek, niti se ni mogla spomniti, ali ga je vzela iz računalnika ali ne. Danes pa je bila tako vesela, da je Gilberta kar objemala in objemala, on pa je samo debelo gledal, saj s strani Janje ni bilo besed (razen slovenskih »ti si car«, česar pa tako ali tako ni razumel). Dan se je res pričel lepo tudi za vse ostale. Andrej se počuti bolje. Pravi, da je v redu.

Na plaži so pri delavnicah otroci presenetljivo lepo sodelovali in nam jih je uspelo dati v 10 skupin po 8 oz. nekje več, nekje manj. S pomočjo naših zvestih animatorjev Nita in Gume smo uspeli dobro izpeljati risanje s prsti. Res je, da so bili nekateri na koncu pobarvani tudi po obrazu, hlačah in še kje, ampak cilj je bil dosežen in veselje otrok več kot dovolj dober znak, da smo delavnico izpeljali dobro. Na koncu smo vsi namakali noge v morje, mislim na nas prostovoljce, nekateri otroci pa so bili celo tako pogumni, da so kar zaplavali. Nekateri kar oblečeni. Zaključek delavnice sva prepustili Marku in Andreju, saj sva se predčasno odpravili nazaj, ker naju je čakala priprava kosila.

Po posvetu in upoštevanju želja Marka in Andreja sva se odločili, da pripraviva juho, pražen krompir, piščančje zrezke, solato in za sladico »štrudl«. A stvar se je hitro zakomplicirala, saj nekaterih sestavin tukaj ne poznajo. Kot prvo nama je primanjkovalo moke. Kljub odpiranju omar in iskanju moke

le-te nisva našli. Ko se je prikazala ena od sester in ko sva ji s pomočjo slovarja razložili, da bi potrebovali moko, se je obrnila in veselo rekla: »Sim, sim, sim.« Ko se je vrnila, moke še vedno ni bilo od nikoder. Še enkrat sva »zatežili« in končno sva jo dobili, saj je le nekaj metrov stran pekarna. Testo sem zamesila sama, brez recepta in tehtanja, tako da sem delala vse na »uč« ☺. No, uspelo je! Naslednji problem je bil pri prižiganju pečice, ki je, nisva mogli verjeti, na plin in se prižiga znotraj na dnu pečice. S pomočjo sestre je šlo ... Medtem je Janja pripravila krompir, ga dala kuhati in se za tem lotila kuhanja juhe. Glede na to, da zaradi mesa nisva mogli pripraviti goveje, sva se odločili za zelenjavno. Uspela je tudi ta, saj so bile sestre navdušene nad juho, čeprav je Marko ob kontrolnem prihodu dejal: »Kaj je to, to je katastrofa, sam paradajz je kle not.« Ko se je juha kuhala, sva pripravili nadev za »štrudl«. V nadev sva dali nekaj smetani podobnega, saj je bila nekaj časa v tekočem stanju in nekaj časa v trdem.

»Štrudl« se je pekel, juha se je kuhala, krompir je bil kuhan, zrezki so se pripravljali, ko je nastopila naslednja težava. Nekaj metrov stran, kjer je pekarna, ne poznajo drobtin, tako da sva se morali zadovoljiti s paniranimi zrezki z moko in jajčkom. Bili so odlični. Na koncu, ko je Janja pripravila še solato, in ko sva mislili, da nama ne more iti nič več narobe, je zmanjkalo plina! Zrezki niso bili pečeni, prav tako ne dovolj »štrudl«. Z Markovo pomočjo se je zamenjala plinska bomba. Zaradi tega je kosilo zamujalo za približno 10 minut, ampak uspelo je.

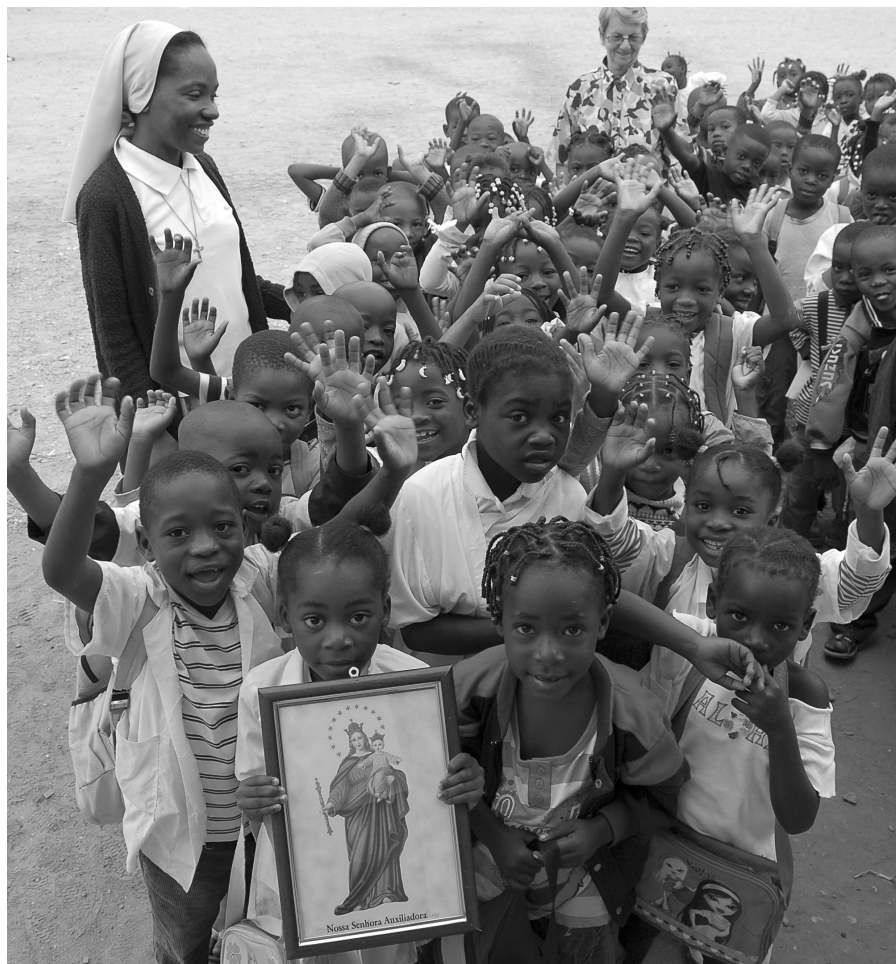
Sestre in Andrej so najino kuhanje pohvalile, Marko, ki je imel pripombe, je bil na koncu tudi zadovoljen. Kot nalašč sta naju fanta zapustila pri pomivanju in pospravljanju posode. In to ravno danes, ko je bilo tako veliko posode ☺. Ampak tudi to sva zmogli.

Popoldne smo se odpravili na podružnico São José, kjer smo bili že v ponedeljek. Spremljali so nas Guma, Ana in Bebuša. Dobili smo »angolski« sladoled, ki nam ga je prinesla Ana. Sprva smo vsi debelo gledali, kako se to sploh jé, saj je sladoled zamrznjen v plastičnih vrečkah. Ugotovili smo, da je treba vrečko pregrizniti in nato srkati topeči se sok. Animatorji so se čudno posmehovali, tako da nismo čisto prepričani, kaj so nam dali. Pravijo, da je to sladoled iz sadeža mukva. Marko je že med potjo in srkanjem sladoleda pripomnil, da še dobro, da jutri ne gremo nikamor, ker bomo verjetno okupirali WC-je, tako da ne vem, kaj se nam obeta. Ker smo vsi ožuljeni od šiljenja, jaz

sem danes po drugi roki še malo opečena, ker sem korajžno prijela za vroč pekač (seveda brez serveta), smo se odločili, da uporabimo voščenke, ki jih ni potrebno šiliti. Tudi ta delavnica je ob prisotnosti čez 100 otrok uspela.

Očitno smo »vidno« utrujeni, saj smo nazaj grede hodili počasi kot turisti, zato je hoja trajala kar lep čas. Po »splakovanju« prahu s strani Janje in Marka je sledilo še Janjino »umivanje nog na njen žalosten način«, kot je to imenovala sama, saj si je na postelji sede umivala noge s pomočjo vlažilnih robčkov. Na vprašanje, kako to, sem dobila odgovor, da je pri kosilu porabila preveč vode in sedaj »špara«. Ja, vidi se ji, da se je že čisto navzela življenja tukaj.

Saša S.

Dan z »mačkom«

Začelo se je že včeraj na večer. Pri sosedih čez cesto so imeli žurko. Ker v Angoli očitno ne poznajo ne zakona o javnem redu in miru ne zakona o nočnem kaljenju miru, smo bili deležni disko glasbe tja do jutranjih ur. Naviti zvočniki so stresali šipe naše hiše, vsake toliko se je slišala še ostala glasba, ki niti ni bila slaba, a vseeno bi bilo boljše, če bi bili celo noč pri sosedih, kakor se obračali v postelji ...

Dan je minil mirno, imel sem čas, da sem prebral 300-stransko knjigo *Ognjeno srce*, ki mi jo je posodila Saša. Pravzaprav sem kot po navadi kar padel v knjigo, kjer Eritrejka Senait opisuje svoje otroštvo, kako se je je hotela mati znebiti, kako je postala otrok vojaka, kako jo je oče pretepal in kako je zaživela v Nemčiji ter si sedaj tam celi rane strahov in bolečin otroštva. Žalostna, a resnična zgodba Afričanke, ki sem jo lahko prestavil kar v deželo, kjer se nahajam, saj je (bilo) tudi v Angoli veliko otrok vojakov.

Vsake toliko sta v sobo vdrla Janja in Saša, ki jima je bilo baje dolgčas, nika-kor pa nista hoteli sester vprašati, kje so ključi, da bi šli pripravljat delavnice. Sploh sem dobil občutek, da sta kar malo razdraženi, ker sestre po štirih letih obiskov slovenskih prostovoljcev še vedno ne znajo slovensko. Njiju namreč že ne bo nihče »zezal«, zakaj ne govorita portugalsko! Jaz sem pa mislil, da se Slovenci nadvse hitro prilagajamo vsemu tujemu! Letošnji prostovoljci so živ dokaz, da temu ni tako.

Zvečer smo se odpravili v župnijo k mladinski maši. Iz pogovora zadaj v džipu sem si zapomnil, da se vozimo kot vreče krompirja, padre Andrej pa je še pripomnil, da bi lahko s. Maribel šla na tekmovanje Camel tropic, tako je divjala po luknjah Calombotaa.

Zadoneli so sosednji zvočniki, očitno bo spet veselo ... Verjetno imajo kar vikend party!

M.

Slovenska sobota

Naša skromna Saša se včeraj ni pohvalila, da je dobila ljubezensko pisemce angolskega animatorja. Tako sva včerajšnji večer namenili prevajanju le-tega, vendar nama ni uspevalo najbolje, tudi Marko se ni znašel med vrsticami pisemca, saj je bila pisava težko berljiva in besed ni bilo v slovarju ... čudno ☺.

Po malo kasnejšem jutranjem vstajanju je Saša potarnala, da imava v sobi komarja, in kot bi mignil, sem bila na nogah ter poiskala nepridiprava ... lahko si mislite, kaj je ostalo od njega.

Današnja sobota me je nekoliko spominjala na prave slovenske sobote, saj smo po zajtrku s svežim kruhom, maslom in marmelado ter močno kavo odšli po sobotnih opravilih.

S Sašo sva ročno oprali perilo, ki ga je tokrat prispeval tudi Marko, in ga kasneje lepo zlikali. Nato je Saša pometla po sobi, jaz pa za njo pobrisala. Tudi Andrej si je opral perilo, Marko pa je dopoldne preživel v sobi s knjigo, ki mu jo je posodila Saša.

Ker sva s Sašo zelo izurjeni gospodinji, sva vse zgoraj našteto opravile kar hitro, poleg tega nisva našli ključev od bunkerja, da bi pripravljali za delavnice. Tako sva se začeli nekoliko dolgočasiti ... No, Marko bi verjetno dejal, da sva mu »težili« vsake pol ure. A šli sva ga samo malo pogledat in vprašat, če je vse ok, na kateri strani je, pa da ne bi zaspal ob branju baje zelo »napete« knjige.

Po kosilu, ki ga je danes pripravila s. Branca, smo skupaj pomili posodo in počasi odšli na ploščad, kjer so se že začeli zbirati veroučenci, ki jih je kot po navadi čakala uvodna animacija izurjenih katehetov.

Zvečer smo odšli k maši v župnijsko cerkev, kjer je ob somaševanju Andreja minila še ena lepa mladinska maša, ki jo je obiskalo veliko mladih. Tako spet ni manjkalo petja in ploskanja. Pot do doma pa smo preživeli v nabasanem kombiju ☺.

Jutri nas čaka žegnanje na podružnici Santa Paula, kjer bomo verjetno, tako kot prejšnjo nedeljo, preživeli večino dneva ... popoldne pa naju s Sašo baje čaka frizer ...

J. K.

Ocipito cinene ko catequese jetu

Moram pohvaliti ustvarjalce novega Molitvenika salezijanske družine, ki mi tukaj zelo prav pride, da zmolim tudi kaj slovenskega. Tako sem zjutraj po zajtrku v miru začel moliti hvalnice, ko pridejo sestre in začnejo duhovno obnovo ...

Nato smo se sami odpravili k maši na podružnico Santa Paula, ki smo jo seveda v tistem labirintu potk med hišami zgrešili in prišli do župnijske cerkve. Padel je že predlog, da bomo pač imeli slovensko mašo zvečer, mi pa bi odšli na izlet proti centru Benguele, ko pred cerkvijo zagledamo župnika Santiaga, ki se je ravno odpravljal na podružnico. Čas je tukaj res zelo relativen. Maša naj bi se začela ob 10. uri, pa se je tam nekje ob 10.50!

Ocipito cinene je bila danes na podružnici Santa Paula, nedaleč od našega centra med gosto naseljenimi hiškami. Sv. Paula Frassinetti se je rodila v Genovi leta 1809 in ustanovila red Hčera sv. Doroteje, ki so tudi v tukajšnji župniji. Njen brat pa je dopolnil pravila pobožnega združenja v Mornesah, ki mu je pripadala tudi sv. Marija Mazzarello, soustanoviteljica salezijank.

Velika slovesnost (ocipito cinene) je bila na podružnici (ko catequese jetu) skrbno pripravljena in je trajala brez krstov in porok malo več kot 4 ure. Seveda nismo bili v cerkvi, saj je bila zdaleč premajhna za veliko množico, ki se je nabrala kar na ulici pred cerkvijo.

Da bo slovesno, je naznanil že pevski zbor, ki mu ni bilo videti konca, ko so prihajali ob začetku maše: najprej otroci, nato fantje in končno ženske. Ko je župnik Santiago začel s pridigo, ni mogel mimo današnjega evangelija, ko je Jezus pomnožil pet hlebov in dve ribi; dejal je, da bi bilo to za tukajšnje ženske gotovo premalo, saj bi vsaka vzela vsaj tri hlebe: enega pod pazduho, drugega na glavo in tretjega v roko ... Ko je pozdravil otroke, ki so bili razgubljeni v ozadju, se je iz cerkve na vso moč oglasil kozel, pripravljen za darovanje. Pa mu Santiago ni ostal dolžan in je odgovoril, da še ni darovanje in da tudi ni več otrok in naj bo zato kar lepo tiho ...

Pridiga je bila v portugalščini, vse drugo v umbundo jeziku. Na koncu maše so sledile še predstavitve. Najprej je množica pozdravila župnika Santiaga, pa našega Andreja, nato pa so vstajali in mahali kateheti, pa predstavniki dru-

gih podružnic, raznih skupin ... in kar naenkrat so vsi gledali nas! Če človek ne zastopi vsega in če se ga še nič ne tiče, rad kakšno reče z znancem (v tem primeru s Sašo in Janjo) ali pa se razgleduje po pisani množici, med katerimi so najbolj odmevni prav otroški pogledi. Seveda so med tem v umbundu napovedali tudi nas, »salezijanske prostovoljce«, in s pomočjo Santiaga ter spredaj sedeče mladine, ki so nam kazali, naj že vstanemo, smo ujeli zadnje ploske, namenjene nam ...

Mislil sem, da bo z mašo več ali manj dogajanje dneva končano. Pozno popoldne je Ana pletla kitke Janji, množica mladih pa se je sumljivo zbirala v veliki dvorani. Tudi sam sem šel tja vohljat, kaj se dogaja. Skupina ADS (Amigos de Domingos Savio – Prijatelji Dominika Savia) je pripravila srečanje v čast pokojnemu Michaelu Jacksonu. Spet so zahreščali zvočniki, usula se je znana glasba in skupine mladih so imitirale koreografije Michaela Jacksona. Bilo je prav zabavno in izvirno, saj imajo njegov ritem in stil v krvi.

Ko smo že pri internetu: ali so ukinili youtube stran ali pa je v Angoli prepovedana ... tukaj je namreč nemogoče priti na to stran in si ogledati kakšen filmček, recimo tistega iz lanske Benguele ...

M.

Janja je skoraj potočila prvo solzico ...

Najprej včerajšnja novica ... Dobili sva sostanovalko in zato sva zvečer hitro utihnili, Marko pa je pred spanjem izpustil redni obisk v najini sobi. Mislim, da danes že odide, če že ni šla, ker predvidevam, da je bila tukaj na duhovni obnovi, ki so jo danes imele sestre.

Današnji dan se je pričel z mojim nerganjem Janji, da sem vsa popikana od komarjev. Na sebi sem naštela 18 pikov, Janja pa me je tolažila, da bo našla komarje in z njimi naredila podobno kot včeraj s prvim. Pa kaj naj govorim, videla sem samo še packo na omari ☺. Nato je sledil zajtrk, na katerega sva prišli prvi, kar je kar težko verjeti, da sva prvi vstali.

Ob 9.30 smo se vsi pridno zbrali. Odpravili smo se peš do podružnice Santa Paula, kamor naj bi »približno« znali priti sami. Zgodilo pa se je, da smo hodili in hodili in še kar hodili, ko je Marko naenkrat dejal: »Mislm, da smo se zgubli.« Janja je pripomnila, da bo to jutranji izlet, zvečer pa bomo imeli slo-

vensko mašo ☺. Malo čez 10.00 smo prišli pred župnijsko cerkev, kjer nam je teren že poznan. Tam smo opazili župnika Santiaga, ki se je ravno odpravljaj k Santi Pauli in tako smo se do tja pripeljali z njim. Maša se je pričela okoli 10.30, čeprav naj bi se ob 10.00, kar pa je za tukajšnje razmere običajno. Pri Santi Pauli je bilo žegnanje, zato je maša trajala dobre štiri ure.

Tudi tokrat smo bili med posebnimi gosti, saj so nas posedli v drugo vrsto in nas na koncu predstavili. Sicer nihče od nas ni razumel, kdaj, saj je bila celotna maša v umbundu jeziku. S pomočjo drugih, med drugim župnika Santiaga, ki nam je mahal, naj že vstanemo, smo dojeli, da gre tokrat za nas ☺. Po končani maši je sledila »fešta«, kot je to običajno tukaj. Tudi sami smo bili povabljeni na kosilo, vendar smo se že včeraj odločili, da bomo raje kósili doma, saj predvidevamo, da smo morali prejšnjo nedeljo pri kosilu v Sagra-do Coração de Jesus kaj stakniti. Tako smo se še fotografirali, kot so to hoteli tamkajšnji pevci, in se odpravili proti domu, kjer nas je počakalo kosilo naših pridnih sester. Z Janjo sva nato odšli v bunker, kjer sva pripravili delavnice za naslednji teden, v sobi pa sva naredili načrt celotnega tedna in razporedili delavnice ter nabirali nove ideje.

Okoli 15.00 so imeli v avli centra srečanje člani ADS (Priatelji Dominika Savia), kamor sva tudi sami malo »pošpegali«, fotografirali in se odpravili nazaj k novim idejam.

Okoli 16.30 je Andrej skozi okno najavil, da sva dobili obisk, in sicer je prišla frizerka, animatorka Ana. Spustili sva vse iz rok in odšli ven, kjer se je Janja prepustila Aninim rokam, da ji splete afriške kitke. Sprva je bila zelo navdušena, vendar je kmalu pričela z »jamranjem«, kako jo boli in da jo Ana cuka za »ta sladke«. To dopovedati Ani v portugalščini je bil velik izziv. S pomočjo slovarja sva nekako le dopovedali, da boli, da naj plete bolj nežno ... Kljub Anini spretnosti pri pletenju kitk je Janja skoraj potočila solzico zaradi močnega zategovanja. Ob koncu je bila Janja že čisto nestrpna in je govorila, da jo boli čedalje bolj in da ne ve, če bo zdržala en dan, da bo že kar zvečer razdrla kitke ☺. Mislim pa, da temu ne bo tako, saj je pletenje trajalo kaki dve uri. Frizura je odlična, Janja je zadovoljna. Sama pa imam še en dan za razmislek, saj naj bi jutri bila na vrsti sama, ko se vrnemo s podružnice ...

Naj omenim še pismo ... Ja, Janja ne more, da tega ne bi omenila. Dobila sem pismo, na katerega »naj bi odpisala«, saj animator to vztrajno pričakuje ☺.

Odločila sem se, da jutri s seboj vzamem slovar in da poskušam prodreti v njegov besednjak, ki je zelo zakompliciran. (Beri: dvakrat pove stavek v domači angolski portugalščini, in ko ga vprašaš, kaj je hotel povedati, pove po slovensko, in sicer edino, kar zna: »Si dobro spal?« In smo tam, kjer se ne razumemo ☺. O uspešnosti pogovora pa mogoče jutri.

Marko je po kosilu odšel v svojo sobo, kasneje se je prikazal na srečanju animatorjev, seveda s fotoaparatom v roki. Andrej je ob pletenju kitk in jamranju Janje pripomnil, da je za lepoto potrebno potrpeti. Ob predlogu, da bi tudi njemu splekli kitke, je odgovoril, da bi se raje postrigel. Janja je takoj v en glas dodala: »Tudi jaz!«

Ponovno je za nami lep dan, poln nasmehov prostovoljcev, sester, otrok, mimoidočih na poti, novih dogodivščin, pred nami pa je nov teden, teden delavnic ...

Saša S.

Prva ne najboljše prespana noč

Ta noč je bila prva in upam, da tudi zadnja, ko sem spala bolj slabo. Poleg komarja mi je noč pokvarila tudi boleča frizura. Po včerajšnjem neutrudnem zategovanjem spretne Ane skoraj ni bilo pričakovati drugega. Res pa je, da me je danes čez dan mnogo manj bolela glava, kot sem pričakovala ... tako, da mi niti najmanj ni žal.

In današnji dan ... kot po navadi ... jutranje vstajanje, zajtrk s kavo, priprava zadnjih stvari za prvo delavnico, pri kateri smo delali ogrlico z gumbi. V veliko pomoč so nam bili tudi Nito, Jamba in Guma. Kasneje pa smo namesto treh delavnic v razredih izvedli le eno, saj so bili drugi razredi odsotni zaradi nekakšnega izleta. Po kosilu mi je Saša naredila še zadnje lepotne popravke moje frizure, nato pa smo odšli na podružnico São José, kjer smo izdelovali papirnato ribo ... Zanimiva stvar.

Zvečer smo, kot ponavadi, sodelovali pri maši v župniji, kjer je somaševal Andrej. Danes smo začuda imeli dokaj miren dan, ki sta ga ob delavnicah obarvala nasmeh otrok in dobra hrana naših sester.

J. K.

Dogajanje na polno

Če se mi je včeraj zdelo, da je minil čisto navaden dan (zato se mi tudi ni dalo pisati), se mi je že zvečer zdelo sumljivo, da je imela s. Maribel zaprta vrata v kuhinjo, česar še nikoli in nikdar nisem videl ... in danes zjutraj je bil na mizi s čokolado oblit biskvit. Tako smo imeli slovesen zajtrk. Seveda se je Peruanka s. Margerita pohvalila, da na čast perujskemu državnemu prazniku, ki ga danes praznujejo ...

Na srečo sta Janja in Saša naredili razpored delavnic do konca našega »mandata«, tako da vse poteka več ali manj gladko. Danes dopoldne sem več kot pri delavnicah bil v vrtcu in predšolskih razredih, saj sem na prošnjo s. Aparicide in s. Maribel na veliko fotografiral. Najprej predšolske razrede s podobno Marije Pomočnice, nato pa sva s s. Maribel kar po tekočem traku fotografirala otroke iz vrtca za njihove italijanske botre. Le kje so slovenski?

Seveda je svoj piskerček pridala še s. Margerita, ki me je prosila, naj dežuram v učilnici z računalniki, ker ni bilo Gilberta. In sem nekemu bitju pomagal delati seminarsko nalogo o petem Panafriškem kongresu, ki se je odvijal 1945 v Manchesteru. Kaj vse se bom naučil tukaj! Menda je bilo glavno sporočilo tega kongresa, da imajo afriške države pravico do popolne samostojnosti in ne vem, kaj še ...

Popoldne sem nadaljeval s fotografiranjem, nato pa smo se podali na dolgo pot k Dom Boscu. Bili smo mi štirje, Guma in Ana, za nami se je nabiralo čedalje več otrok, in ko smo začeli z animacijo, niso šli vsi v en krog! Bilo jih je krepko čez 270, saj je zmanjkalo pobarvank, voščenk, pa še cerkvica je bila zaklenjena ... sicer pa tako ali tako ne bi šli vsi noter.

Tako smo bili kar zunaj v nekem peščenem bregu, kjer so se sušili betonski zidaki. Uspelo nam je posesti tretjino otrok, ko je druga tretjina veselo jemala sušeče se zidake za sedenje. Pa začne spodaj izza ceste gospa kričati, da naj zidake pustijo pri miru. No, večinoma smo jih uspeli vrniti vsaj v bližino sušilnice ... Ko smo posedeli še tretjo tretjino otrok, se je prva tretjina veselo »zgužvala« k tretji tretjini in zmeda je bila popolna. Druga tretjina pa je tako ali tako ponovno zavzela sušeče se zidake ...

A kljub zmedi je nekako šlo, uspeli so pobarvati pobarvanke in pokrasti po-

lovico voščenk (vsaj šiliti nam ni bilo treba!). Pot domov proti zahajajočemu soncu je bila prav lepa, seveda smo med gručo otrok poželi veliko pogledov in komentarjev. Kar nekaj jih je bilo na temo Kitajcev, ki pa smo jih vztrajno odbijali z glasnim »não«, pa še otroci sami so nam pomagali ... Guma se je že na začetku bal, da se bodo malčki, ki so šli z nami, izgubili, pa sem odgovornost prevzel kar nase, da se ne bodo. Saj se lani tudi niso ...

Nazaj grede se je malček oprijel moje roke in bolj sem ga spraševal, kje stane, bolj je govoril, da v Calombutãu, blizu našega centra. Veselo sva korakala po dolgi poti in zdelo se mi je že sumljivo, ko je vsake toliko pogledoval nazaj. A trdil je svoje. Ko smo prišli do gosto naseljenih barak, pa je spustil roko, naredil salto v kup peska in se odkotalil med barake do svojega doma ...

Seveda s tem dan še ni minil. Saša in okitkana Janja sta se domislili, da ne bosta več čistili svoje kopalnice, zato sta si lase oprali kar na vrtu iz vrtnice ... Poleg glave sta si morali oprati tudi noge, če ne, bi gotovo odpujsali domov iz blata, ki sta ga naredili ...

Dolgčas nam ni, vedno bolj pa se zavedamo, da se je naše bivanje tukaj prevesilo v drugo polovico, ki bo še pestra. Tako napovedujejo tako trume otrok kot sestre ... Bomo videli in vi z nami ...

M.

Janjino in Sašino pranje las s pomočjo vrtnice

Po napornem dnevu sediva z Janjo vsaka za svojim računalnikom; sama pišem blog, Janja pa prenaša slike iz fotoaparata ... obe z zadnjimi močmi ☺.

Današnji dan se je pričel s tečnim zvonjenjem budilke ob 5.50. Z Janjo se morava pohvaliti, da sva zadnje čase midve tisti, ki se prvi pokaževa iz sobe. Tako je bilo tudi danes. Z bolj malo besedami sta se nama na dvorišču pridružila Marko in nato še Andrej. Vsak se je zatekel v svoj kotiček: Janja na klopco, Andrej na stol, Marko se je sprehajal od kaktusa do zadnjega dela hiše, jaz pa sem se sesedla na beton. To so posledice naše nezbujenosti ☺. Počakali smo še sestre, pozdravili z bom dia, med nami dobro jutro, in se odpeljali proti farni cerkvi k maši. Andrej je kljub majhni zamudi somaševal, mi pa smo se preko petja in ploskanja prebudili in dobili Božji blagoslov ob začetku dneva. Ob vračanju, ko se je Janja skoraj ulegla name, ob premeta-

vanju po kotanjah in ob mojem udarjanju z glavo ob steno avtomobila, sem se zavedla, da smo se že tolikokrat peljali po teh kotanjah, pa se še zmeraj »rukamo«. Res pa je, da se takrat dokončno zbudimo, če ne prej ...

Za zajtrk nas je pričakal kolač s. Maribel. Andrej je dodal, da je to gotovo zaradi praznovanja neodvisnosti Peruja, od koder prihaja s. Margerita. Zakaj smo ga bili deležni, še sedaj ne vemo. Bil pa je dober.

Za jutranjo delavnico smo se odločili, da bomo izdelovali cofke. Niti pod razno se nam ni sanjalo, kako se temu reče po portugalsko. Probleme smo imeli že pri Nitu, da smo mu razložili, kaj in kako se dela, on pa je potem razlagal naprej otrokom ... no, nekako smo se sporazumeli in delavnica je stekla. Tokrat smo bili brez Markove pomoči, saj so ga sestre kar brez vprašanja obdržale »zase« in tako smo se morali znajti kar sami. Marko se je sicer vsake toliko prikazal na delavnicah in prispeval tudi k razrezovanju cofkov, ki jih kar ni bilo konca. Ko smo zaključili z jutranjo delavnico, smo se odpravili v razrede, kjer smo v dveh razredih izdelovali ogrlice s pomočjo volne in lesenega krogca za zavese. Tukaj se najdemo in porabimo prav vse. V enem razredu pa smo izdelovali metulja, ker je prejšnji teden v tem razredu delavnica odpadla. Bila sem »primorana« sporazumevati se v portugalsščini z Nitom, kar je nekako šlo, saj nas razume in govori počasi ☺. Marko je vmes »pošpegal« in vprašal, če gre ... mislim, da mu je moj nasmeh povedal vse. Pomembno je, da smo se sporazumeli, razumela sem »skoraj« vse.

Sledilo je kosilo. Ribe. Tukaj smo trije, ki jih ne maramo. Namesto rib smo dobili jajca na oko, zmešana s paradižnikom ali nekaj takega. Po mnenju Janje je bil to nekakšen sataraš. Po moje pa je boljše, da ne vemo, kot je pristavil Marko ob včerajšnji večerni juhi ☺.

Ob 14.00 smo se nakapljali na kup in se z Ano in Gumo odpravili na podružnico Dom Bosco, kjer se je zbralo ogromno, ampak res ogromno otrok. Več kot 270! Lahko si mislite, kakšen »džumbus« je bil ob deljenju pobarvank in voščenk (beri: nemogoč). Za iskanje Janje, Marka in Andreja sem imela kar precej dela v taki množici. Še sreča, da smo imeli oblečene videsove majice, Marko pa rumeno, tako da je tudi izstopal. Vseeno smo vsi kar hitro obupali z razlaganjem, da se naj usedejo, da naj počakajo ... Že ob pogledu na tako množico me je kar malo stiskalo pri srčku, če bomo imeli dovolj vsega. Kot da še ni bilo dovolj, je bila cerkev, v kateri naj bi imeli delavnico, zaklenjena

in tako smo ostali zunaj, kar se je izkazalo za boljšo rešitev, kot če bi bili nagnjeni v majhnem prostoru. Ne vem, če bi sploh šli vsi noter.

Po »turistični hoji«, kot je Marko imenoval povratek, sva se z Janjo odločili, da si opereva lase, saj imava že čisto prašne. Ker sva se zadnjikrat »matrali« v lijaku, sva se tokrat odločili, da si jih opereva na vrtu s »šlaufom« za zalivanje. Saj ni čudno, da nas vsi tako gledajo, ampak znajdemo pa se ☺.

Sedaj sedimo vsak za svojim računalnikom. Spet sem se razpisala, da je vmes prišel Marko in kljub utrujenosti pridno pomaga Jambii pri seminarski nalogi, vzdihuje ob nedelovanju tiskalnika in popravljanju le-tega (saj ni omembe vredno, da ga bo »glikhar vrgu čez oknu«). Janja prav tako pomaga Nitu in pridno nalaga slike iz fotoaparata na ključke, Andrej je učil Ano angleščino ...

Še tole ... usoda pisma. Danes mi je uspelo temu animatorju nekako »dotolmačiti«, kaj in kako je to pri nas, da imam fanta itd., se mi pa zdi, da to ni ovira pri njih ☺. Na koncu sem obupala in zaključila z »acabou« (konec). Čakamo le še večerjo, tuš, obisk Marka v najini sobi za zadnje pogovore po opravljenem dnevu pred spanjem. Z Janjo naju čaka še pletenje zapestnic za naše pridne animatorje ...

Saša S.

Sreda, 29. julij 2009

Črna Marija Pomočnica

Današnji dan se je vrtel okrog naše ljube Marije. Po kosilu je popolnoma razočarana s. Aparecida sporočila, da so iz tretje učilnice ukradli sliko Marije Pomočnice, ki smo jo prejšnji teden tako slovesno namestili ...

Popoldne smo na podružnici Quatro de Abril peli O Marija, o Marija, nazaj grede nas je Marija gotovo varovala, saj je s. Maribel tokrat vozila rally Dakar, da smo zadaj sedeči Janja in Saša ter Guma, Tete in Lucas kar leteli drug čez drugega ...

Ko smo se vrnili domov in je s. Maribel delila lizike, sta Janja in Saša že zavili v sobo, vmes pogasili gorečo kapelo in celo klicali skozi okno, da je požar. Pa se s. Maribel ni prav nič vznemirjala ... V kapeli je gorela sveča na blagu, ki se je izpod sveče vil tja do roke kipa Marije Pomočnice. Seveda je sveča dogorela, blago se je vnelo in gasilki Janja in Saša sta lahko pogasili le še pepelnate ostanke blaga ... tudi Marijina roka je postala lepo zagorela, če ne že malce zoglenela.

Andrej je nato pospravil ostanke in vse pomil, tako da se skoraj ni nič več videlo, no, razen Marijine črne roke.

Po moje si je Marija po tolikem času, odkar že prebiva v Bengueli, zaželela postati vsaj malo Angolka!

M.

Mi se imamo radi

Danes pišem blog v družbi Jambe, ki se na sosednjem računalniku trudi, da bi dojel to čudo, ter počasi vpisuje besede v brskalnik ... da ne govorim, kako se mu svetijo oči ob tem. Saša je že končala in odšla v sobo, prav tako Marko, Andrej pa zunaj ob pogledu na sončni zahod prebira strokovno literaturo ...

Današnji dan ... hm ... človek bi rekel, da ni bil nič posebnega ... pa vendarle ... Naj začnem na začetku. Zjutraj kot po navadi zgodnje vstajanje (mislim, da smo v hiši trije, ki tega ne maramo ... najtežji je preskok iz horizontale v vertikalo, potem nekako že gre). Sledila je jutranja maša v kapeli. Sestre imajo res lepo kapelo, z velikim kipom Marije Pomočnice, ki drži afriško blago, razpeljano po kapeli ...

Kot običajno je sledil zajtrk, po njem pa v sobo, kjer sva s Sašo naredili še nekaj zapestnic za animatorje. Tukaj je tako, da če ima eden, naj ima še drugi ☺. In potem: »Evo, Marko, pojdi iskat otroke, mi smo pripravljene na brikolaž.« Zjutraj je bilo neverjetno veliko otrok. Očitno se je že razvedelo po celi Bengueli, da imamo delavnice. Ob koncu so vsi otroci odšli z lepimi papirnatimi kopicami. Nato so sledile delavnice po razredih, od koder so otroci odšli z lepimi ogrlicami. Sledilo je odlično kosilo, ki ga je pripravila s. Margerita.

Tudi današnji dan ni minil brez popoldanske delavnice na podružnici v Quatro de Abril. Tja nas je odpeljala s. Maribel, ker je to najbolj oddaljena podružnica, ki jo obiskujemo. Tam so nas z velikimi nasmehi pričakali otroci, tako majhni kot tisti malo večji ... ko vidiš to, daš vse od sebe, tudi če si »totalno« utrujen. Na poti domov smo v džipu slovenski prostovoljci naredili nekaj, kar se v dobrih 14 dneh še ni zgodilo. Zapeli smo slovensko pesem Mi se imamo radi. Manjkala je samo še harmonika.

Po prihodu domov smo še malo postali pred hišo, da se poslovimo od animatorjev, nakar s Sašo odideva v hišo. Takoj mi je nekaj čudno zasmrdelo, kot da bi se nekaj žgalo. Vedela sem, da to ni večerja, ker imamo zelo sposobne sestre ☺. Bolj ko sva se bližali kapeli, bolj je smrdelo, pa se spomnim, da je verjetno v kapeli zagorelo zaradi sveče.

Res je bilo tako. Sveča je bila s podstavkom postavljena na angolsko blago, ki se je dvigalo v Marijino roko. Blago je že zgorelo, Marijina roka je počrnela, na tleh pa le nekaj žerjavice in pepela. Kot bi mignil, je Saša zgrabila vazo, stekla po vodo in pogasila zadnje znake »požara«. Pridni Andrej je na koncu pospravil ves nered. S Sašo pa sva odšli prat perilo ... Da ne pozabim omeniti, da sva polomljeni predal v najini sobi (ne vem, kdo je tako močan ☺) zlepi in spravili v prvotno stanje. V sobi imava pravo delavnico: popravilo predalov, izdelava zapestnic in rožnih vencev ... Jamba že čaka, da mu pokažem, kako se napiše elektronsko sporočilo ...

J. K.

Petkov četrtek

Zdi se mi, da je vsak četrtek tukaj že petek. Danes smo imeli zadnjič v tem tednu delavnice v štirih predšolskih razredih, popoldne smo se sprehodili do Sante Terese, ki je bila seveda zaprta, tako da je tako rekoč minil že petek. Jutri nas čaka plaža, popoldne pa bomo še videli, kam gremo ...

Da si ne bi kdo mislil, da se pod imenom plaža skriva rajsko poletno uživanje. Kje pa, letošnja zima tukaj je prav pasja, saj je res mrzlo in vedno piha. Otroci so tako ali tako skoz prehlajeni, počasi smo se tega nalezli tudi mi. Prav zoprno je, ko te boli grlo, imaš poln nos in zapiraš vsa okna in vrata ter ponoči nase vlečeš odejo na odejo ...

Ni čudno, da se je danes eden od otrok pri Santi Teresi ves čas tresel, ko smo izdelovali obesek, saj je bil »zgoraj brez« in se je stiskal sam vase. Nazaj grede se me je drugi malček oklepil najprej z eno roko in jo grel v moji dlani, nato je vanjo zrinil kar obe roki ... seveda je bil tudi on brez majice.

Za večerjo smo jedli proapin, med drugim seveda, in za razliko od prejšnjih obrokov ni bilo rukole, ki je stalnica na našem meniju. S. Maribel že ve, da je treba imeti raznolik jedilnik. Da to še ni bilo vse, me je s. Margerita »prijela«, če bi lahko poiskal kaj o bolsa de valores ... za nekega profesorja, da bi to on potem razložil učencem. Dobro, da imamo internet, ker mi ni bilo niti malo jasno, kaj to je. Vedel sem, da je ekonomskega izvora, več pa ne ... in uspelo je. Uspel sem natisniti dve strani definicij in razlag o vrednostnih papirjih.

Vse sestre pa so kar poskočile, ko je Janja spregovorila po portugalsko in oznanila, da naj bi bile jutri zvečer palačinke. Kdo neki jih bo spekel? Bog že poskrbi, da nam ni dolgčas ...

M.

»Nikoli več«

»Nikoli več ne bomo izdelovali škatlic iz papirja,« so bile besede, ki jih je izrekel Marko po jutranjemu brikolažu. Dan se je pričel kot vsak drugi ... s tečno melodijo moje budilke. Po jutranji maši v farni cerkvi smo se postrojili za mizo in pričakali zajtrk. Danes smo vsi planili po čaju (jaz, Marko in še kakšna sestra) za razliko od prejšnjih dni, ko smo pili zelo dobro kavo. Po

kasnejšem pogovoru (prej ni bilo izvedljivo, ker smo bili še vsi »zalimani«) smo ugotovili, da smo nekako utrujeni, da vsakega nekaj »muči«, če se temu lahko tako reče.

Za jutranjo delavnico smo se odločili, da bomo izdelovali škatlice iz papirja. Na listu papirja je bila narisana mreža škatle. Odločili smo se, da bodo otroci za barvanje uporabili flomastre, saj jih imamo kar precej. Pridno so risali po mreži in jo kasneje izrezovali. Od tu dalje se je zakompliciralo ... rezanje in lepljenje. Vsak s svojimi škarjami in lepilom smo se posedli po prostoru. Jutranjo delavnico naj bi zaključili najkasneje do 10.00, vendar nam danes tudi pod razno to ni uspelo. Ko so bili vsi otroci zadovoljni s svojimi škatlicami, je bila ura 10.20, ob 10.30 pa smo imeli program v dveh razredih. Res je, da smo potrebovali veliko truda, veliko energije in veliko časa, da smo zadovoljili želje vseh, pa vseeno po končanem dnevu ugotavljam, da nam kljub »zamudi« ni žal niti ene same minutke, ki smo jo namenili otrokom.

Na urniku smo imeli še štiri predšolske razrede. Izdelovali smo verižice s pomočjo pavlice in krogca za zavese ☺. S pomočjo kar nekaj animatorjev smo te delavnice izpeljali brez zapletov in v predvidenem času. Že po jutranji delavnici je Marko pripomnil, da mora poplakniti prah ☺, ker se mu zdi, da ga bo vsak čas zlomilo. Tudi mojega jamranja danes ni manjkalo, saj sem ponoči slabo spala zaradi kašlja. Bolita me grlo in glava. Če ne poje čriček (ki ga ni več, saj naju je zapustil, ne da bi ga spoznali), če ni komarjev, pa sta na vrsti kašelj in nočno potenje.

Po kosilu smo se odpravili na lov za počitkom, še prej pa na lov za toplomerom. Merjenja sva bila deležna jaz in Marko. Obema je pokazalo 36,5, se pravi, da sva zdrava kot ribe ☺. Hotela sva, da si temperaturo izmeri tudi Janja, pa je odvrnila, da je zdrava kot roža, da ji nič ne manjka. Takoj po kosilu se je spomnila novega izdelka, saj ga nameravamo izdelati za sestre in vse animatorje. Včeraj sva res popravili in zlepili predal, a Janja ne more, da ne bi kaj polomila in tako je »šel« naslednji predal ☺. Tega najbrž ne bo tako enostavno popraviti.

Popoldne smo se odpravili na podružnico Santa Teresa, kjer je bilo ravno pravšnje število otrok, da smo lahko izdelovali ogrlice. Delavnica je uspela, mi pa smo se ob spremstvu Ane in njene prijateljice Teté utrujeni vrnili domov. Odšla sem po perilo, ki sva ga oprali in obesili včeraj, Janja se je učila neke angolske igre (podobno kot vrtavka). Marko je prikukal iz sobe in »po-

jamral«, da ga boli grlo. Torej sva na istem. Ugotovil je, da ima s seboj propolis in ga bomo lahko jedli s sladkorjem.

Z Ano bi lahko šli na tržnico, a smo se odločili, da glede na naše potrebe ne gremo oz. da gremo mogoče drug teden s s. Maribel, ko bo šla nakupovat zelenjavo ali sadje, saj se sami nimamo namena »šetati« po tržnici. Sicer pa za vikend napoveduje obljubljeni izlet za dva dni, zato se vsi trudimo, da ne bi kdo sedaj obležal. Janja me »fila« z lekadoli, Marko in Janja pridno splakujeta prah, se ve, s čim. Andrej pravi, da se počuti boljše kot prejšnji teden. Če k temu dodamo še Markov propolis, pa ni šment, da ne bomo vsi ostali zdravi ☺.

Ker zopet ne znam nehati, je Marko že odšel v sobo, Andrej bere strokovno knjigo, Nito in Jamba sta že zaključila s poukom in sta že tukaj. Jamba hoče internet, Nito si ga je izbral na Markovem mestu. Danes je prišlo do manjše nezgode, in sicer je Jamba med delavnicami igral nogomet in brcnil tako, da si je »razbil« prst na nogi. Nisem mogla, da ne bi pripomnila, da se brca žogo in ne beton ☺. Še dobro, da ne razumejo vsega. Kot kaže, je že dobro, saj hodi normalno, ima le povoj, ki tako zelo izstopa na njegovih črnih nogah.

Ko z Janjo hvaliva njegove hlače, se oglasi: »Speak Portuges.« Vsega pa res ne rabi vedeti ☺. Tudi današnji dan bomo verjetno zaključili tako kot vse do sedaj. Le da nas čaka še obred s propolisom in sladkorjem. Saša S.

Palačinke

Predzadnji petek v Bengueli. Takole začnem razmišljati, ko gredo stvari proti koncu. Res vse hitro mine. Dopoldne smo bili na plaži, pa je bilo tako mrzlo, da tudi pomislil nisem, da bi šel v vodo. Očitno se tudi tukaj poznajo klimatske spremembe, saj res pasje piha ... moje grlo je tako – tako, tudi Saša pravi, da je tako – tako, edino Janja in padre Andrej cvetita kot rožici. Verjetno zato, ker gremo jutri na dvodnevni izlet v angolske gore. Da bo ja še bolj mrzlo ...

Popoldne smo zakorakali v São José, skupaj z Ano in Bebušo, ki pa sta danes imeli, milo rečeno, take izpade kot dve pubertetnici. No, saj to sta ... Na splošno se Angolci, še bolj pa Angolke, derejo na vse pretege, ko govorijo, kaj šele, če se katera zoperstavi drugi ...

Bolj so se mi vtisnili v srce pogledi malčkov ob izdelavi papirnatih kap. Seveda je bilo okoli mene pravo mravljišče. Ko sem delal enemu kapo kar na tleh, je vame štrlelo 10 listov, ko sem vso stvar prestavil na svoja kolena, so se listi premaknili pod moj nos. Še dobro, da znam kakšno stvar na pamet prepogibati ... večina pa ni spremljala mojega prepogibanja, temveč sem čutil, kako opazujejo moj obraz z razdalje le nekaj centimetrov. Topel dih je božal moje lice in vsake toliko je ročica spolzela po moji glavi, da bi se dotaknila las. Ob teh trenutkih mirno pozabim, kako me boli grlo, kako je mrzlo, v kakšni gneči sem in da komaj diham. To je pravi trenutek Angole.

Že včeraj je Janja slovesno napovedala, da bom danes pekel palačinke. In to se je tudi zgodilo. Sicer pa palačinke pečem le še v Angoli! Šlo je brez zapletov, mešalnik je delal s tako močjo, da je bilo popackane pol kuhinje (z mano vred) in palačinke so bile pravočasno pečene. Pojedli smo jih s tuno, solato, sirom, salamo, pa tudi tako kot pri nas – z marmelado.

To je bila tudi vigilija za praznik sestre Brance, ki jutri praznuje rojstni dan. Ker nas čez vikend ne bo, smo se dogovorili, da bomo praznovali kar cel drug teden. S. Branca je ob koncu povedala še en angolski vic, ki govori o Evropejcu, Američanu in Angolcu, in sicer, kaj kdo najlaže vrže v morje. Za Evropejca nisem razumel, Američan menda sliko Obame, Angolec pa prvega Kitajca, ki ga sreča ...

M.

Dan, utrujen in zaspan ...

... pa vendar ne brez svetlih dodatkov ☺.

Po jutranji maši v naši kapeli smo odšli na zajtrk. Nato sva s Sašo odšli v sobo, kjer sva naredili kar lepo število zaključnih spominkov za sestre (da ne govorim, da so bili narejeni narobe in da je bilo potrebno vse delati še enkrat). Ob 8:00 sva odšli v bunker, kjer naju je že pričakoval Marko z animatorji, kasneje se nam je pridružil še Andrej in z otroki smo odšli na plažo, kjer smo izvajali današnje jutranje delavnice. Čeprav nam sonce ni bilo naklonjeno, smo preživeli izredno lepo delavnico, pri kateri so otroci naredili papirnato ribo, obrobjeno s peskom. Nekako se mi zdi, da so delavnice na plaži malo boljše kot v centru Lavre Vikunje. Otroci so sproščeni, prav tako mi, saj nam ni treba gledati na uro in nadzirati, da otroci ne motijo pouka v razredih.

Presenetila me je iznajdljivost otrok. V pesku si izkopljejo jamo, kamor vtaknejo noge, pesek pred njimi pa jim služi kot miza. Pri delavnicah z vodenkami so si nekateri napravili »čopič« s koščkom volne in vejico, ki so jo našli na plaži.

Delavnica se je zavlekla tja do enajste ure, saj smo se z animatorji po delavnicah še malo zadržali na plači, kjer smo zganjali razne zadeve, kot so učne karateja, zakopavanje Saše v pesek, plesanje valčka, lovljenje po plaži in namakanje nog v morju ☺. Seveda je po »naporni« delavnici sledilo odlično kosilo in še odličnejša »siesta«. Po njej smo odšli na podružnico São José. Že na poti se nam je pridružilo lepo število otrok in nas spremljalo vse do cilja. Od tam pa smo se vsi zadovoljni, prašni in utrujeni, s prelepimi kopicami, ki so si jih naredili otroci, vrnili domov.

Najboljša stvar v današnjem dnevu so bile Markove palačinke, saj si človek po treh tednih tukajšnje hrane prav zaželi kaj »domačega«. Sestre so bile navdušene, prav tako jaz, Saša in Andrej. Današnji dan je bil resnično utrujen in zaspan. Upam, da se nas ne loteva kakšna bolezen, saj moramo biti čili in zdravi, da bomo preživeli dvodnevni izlet.

J. K.

Vzemi svojo posteljo in pojdi ...

... tako nekako je Jezus naročil možu, ki ga je ozdravil. Vse lepo in prav, če ne bi bilo to v soboto. In tako se je zgodilo tudi pri nas: v soboto zjutraj smo spakirali svoje postelje (no, vsaj rjuhe in odeje) ter se podali na izlet v sosednjo provinco in nje glavno mesto Huambo. Še prej smo po sveti maši čestitali s. Branci za rojstni dan in načeli arašidovo torto v obliki srca, ki jo je spekla s. Maribel.

Štirje prostovoljci, s. Margerita, animatorka Cuca in šofer Gashpár smo se odpravili na dolgo pot. Do Cubala smo prispeli zelo hitro, vsaj glede na lanskó leto, saj do tja vodi nova, široka cesta, označena z narisanimi in svetlobnimi talnimi označbami. Sodobno, ni kaj.

Ustavili smo se v Alto Catumbeli, kjer na tipični angolski pečini stoji lepa cerkev, vidna daleč naokrog. Okoli nje je bilo zelo delavno, saj so ženske »tolkle« narezane manjokove korenine v moko. Pot se je nadaljevala po večinomá dobri in na novo zgrajeni široki cesti. Obvoze smo delali le čez reke in kanjone, saj mostovi še niso dokončani.

Nekaj kilometrov pred Huambom smo se zopet ustavili in si pripravili kosilo. Seveda je bila večja potreba po olajšanju, zato smo se vsi zapodili v grmovje, pa nas je Gashparjev glas hitro ustavil, sicer bi koga lahko ustavile mine. Huambo in okolica je bil center spopadov zadnjega obdobja državljanske vojne, kar se še vedno zelo pozna ...

Huambo sem si predstavljal zelo drugače, kakršno je. Veliko in lepo mesto s širokimi ulicami imenujejo tudi Nova Lizbona. Najprej smo šli na lov za Cucinim stricem, kjer naj bi prespali. Cuca seveda ni vedela, kje stanuje, čeprav je že bila tu. Sodobna tehnika in velika moderna cerkev fatimske Marije sta nam omogočili, da smo se srečali in odpeljali na njegov dom nedaleč stran. Seveda smo bili nadvse gostoljubno sprejeti, čeprav smo večinoma le kimali in se nasmihali. Poleg g. Joséja in žene Victorie ter menda petih otrok je v hiši, ki je kar mali sklop nizkih stavb z notranjim dvoriščem, še kup bratrancev in sestričen pa še kakšna stara mati se najde vmes. Tipična afriška družina tudi v mestnem okolju.

Po afriško smo se odpočili in se pripravili na ogled mesta. Bilo je že pozno

popoldne, ko smo se končno dogovorili, kako in kaj, pa še potem je prišlo do sprememb, saj si je José, sicer katehet in voditelj raznih skupin v cerkvi, vzel čas in nas kar on popeljal po mestu. Zopet smo sedeli v avtu in se vozili naokrog. Obiskali smo škofovo palačo, a škofa (na srečo) ni bilo doma, kakor kasneje (na srečo) tudi župnika ne. Center mesta je lepo urejen, zlasti Trg kulture, kjer so vodometi, polno otroških igral in barvno osvetljene potke ... Odpeljal nas je na tržnico, ki je lepša kot kakšna evropska. Betonirane stojnice, popolnoma pokrita in razgibana v treh nivojih se ne zdi afriška tržnica, temveč kar mala veleblagovnica. Tudi smrdelo ni in nikjer ni bilo smeti ...

Zvečer smo se odpeljali še na obrobje mesta in šele ta vožnja mi je dala vedeti, zakaj sem v Angoli. Tudi Huambo ima barakarska predmestja, kjer ni elektrike in kanalizacije, kjer se otroci igrajo v smeteh in na prašni zemlji ... Obiskali smo misijonski center ne vem katerih očetov ob umetnem jezeru Barragem do Cuando. Idilična pokrajina in misijon z veliko cerkvijo z ranami vojne na vsakem koraku ...

S tem pa dneva še ni bilo konec. José in Victoria sta se krepko potrudila in pripravila slovesno večerjo. Za nameček je José praznoval 39. rojstni dan in spet smo slavili. Ko smo se hoteli zahvaliti za čudovito večerjo, je na dan prišlo še marsikaj zelo pričevalnega o Joséju. Vojni dogodki, podobni tistim iz Bosne in Kosova, pa njegov beg v Benguelo in sprejem pri naključni adventistični družini, služba in družina ... S takim sprejemom nas je pogostil tudi zato, ker je bil sam deležen enakega sprejema na dnevu mladih v Kölnu leta 2005 pri neki družini in tega kar ne more pozabiti ... če ni ta naš svet majhen!

Danes smo šli k maši v Joséjevo župnijsko cerkev fatimske Marije 5 minut stran od njegovega doma. Maša je bila dostojna, kot se za tako mestno župnijo spodobi, le da je bila afriška. Pevski zbor, moderni in domači bobni so dajali ritem, da niti za trenutek ni bilo dolgočasno. Če bi kdo videl mladenciča, ki je tudi bral berilo, za domačim bobnom, kako je »užival« ob dajanju ritmov, bi ga pri nas gotovo poslali v diskač, češ da se tako obnašanje v cerkvi ne spodobi. Igral je namreč s celim telesom, ne le tolkel z rokami na opno ... José pa je »nabijal« po modernih bobnih ...

José in Victoria sta nama pripravila tudi zajtrk in kar težko smo se poslovili. Nazaj grede smo si na hitro ogledali še Savimbijevo zbombardirano vilo, v kateri je stanoval pred začetkom revolucije. Kdo je bil Jonas Savimbi, pa poiščite na Googlu ... Ustavili smo se tudi na starem pokopališču, ki se ne

razlikuje kaj veliko od evropskih pokopališč, razen v tem, da tukaj krste s pokojnikom ne zaprejo v marmornate grobove, temveč jih preprosto položijo v grobnice, da si človek lahko ogleda (in če hoče, tudi otipa in še kaj odpre), v kakšnih krstah ležijo. Grozljivo ...

Pot nazaj smo preživeli zelo različno: od zavzetega opazovanja narave do spanja in jamranja, kam naj ta dva dneva umestimo.

Zame je bilo to lepo doživetje, sploh sprejem pri družini g. Joséja, a glede na to, da smo tukaj kot prostovoljci, takega izleta ne morem ravno odobravati, čeprav so se sestre zelo potrudile, da smo preživeli dva zanimiva dneva. Jaz bom »turizem« zganjal drugič in kje drugje ...

M.

Veter v laseh in še kaj

Sobotno jutro se je pričelo zelo zgodaj. Ob 6.00 smo imeli mašo, pri zajtrku smo s. Branci zapeli za rojstni dan. Čakala nas je tudi arašidova torta v obliki srčka, ki jo je spekla s. Maribel. Pred vrati se je že prestopal naš voznik Gashpar, saj je bilo domenjeno, da se odpravimo ob 6.30, kar pa seveda v Angoli ne gre in smo odšli točno z enourno zamudo. S Cuco, našo animatorko ter spremljevalko, in s. Margerito smo se natovorjeni do vratu odpravili na pot.

Vsi v pričakovanju smo začeli opazovati okolje. Mislim, da ni bilo nikomur čisto jasno, kam točno gremo. Vedeli smo le, da gremo na dvodnevni izlet, da bomo prespali pri Cucinih znancih, da bo mrzlo (s sabo smo vzeli odeje, rjuhe, nogavice, športne copate, dolge rokave), česa več pa ne.

Po kar nekaj urah smo pričeli spraševati, koliko časa še ... a smo bili prepuščeni presenečenju. Ob postanku, ki sva ga z Janjo komaj čakali, sva se zapodili vsaka na svoj kraj, a se je pričela s. Margerita na vse grlo »dreti«, v portugalsčini seveda. Ker jo že »precej« razumeva, sva obstali kot pribiti in čakali na Markov prevod, ki se je glasil, naj ne hodiva preveč v notranjost goščave, saj naj bi bile mine!

Po dobro preprihanih sedmih urah smo prispeli na zeleni cilj v mesto Huambo. Nastanili smo se pri družini Joséja in Victorije, nato pa se odpravili na ogled mesta – z avtom. S seboj smo »kot vodiče« vzeli njihove štiri otroke, ki so nas bolj spominjali na to, da slučajno ne bomo pozabili, kako je med

tednom ... Bili so majhni in najstarejši, ki naj bi vedel, kje je tržnica, se je kaj hitro izgubil. Na srečo je v tem trenutku klical g. José in se kar sam ponudil kot vodič. Odpeljal nas je na tržnico, kjer naj bi kupili tako zaželeno blago za Janjo in Marka, ampak ... ga nismo, ker ni bilo izbire. Peljali smo se skozi mesto in si ogledovali stavbe, spomenike, cerkve, letališče, nato pa odšli do zajezone reke 11 km iz mesta. Že na poti do tja sta dva izmed štirih otrok zaspala, eden v Janjinem in drugi v mojem naročju. V molitvi smo se vračali domov, kjer nas je čakalo presenečenje, saj je družina pripravila večerjo. G. José je poleg vsega praznoval tudi rojstni dan. Očitno nam je bilo namenjeno vsaj to praznovanje, če nam je že rojstni dan s. Brance »ušel«. Za večerjo smo končno jedli zeleno solato, na katero sva z Janjo planili, da se je prav videlo, kako sva jo pogrešali. Dobili smo še pečen krompir, podoben pomfritu, riž in neko »čudno« meso. Sledila je torta in še eno presenečenje g. Joséja, ki je vsakemu izmed nas poklonil glasbeni CD.

Po napornem dnevu, predvsem zaradi vožnje, je končno prišlo na vrsto spanje. Spala sem kar dobro glede na to, da sem spala na tleh, ni me zeblo, niti me ni tiščalo. Bilo je odlično, edino, kar mi je kratilo spanec, je bil kašelj.

Zjutraj smo se zbudili brez budilke. Končno ni tulila tista tečna melodija, saj sem pustila mobitel doma. Nedeljska maša je bila zelo lepa, polna petja, bobnov, plesa, ploskanja in ob somaševanju Andreja. Trajala je »samo« dve uri. Tudi tokrat so nas ob koncu maše predstavili in ponovno smo bili deležni aplavza. Že med mašo nas je ponovno prepihalo, saj je vleklo na vse možne načine. Ob koncu maše nas je že prav zeblo, ko smo vendarle stopili na prijetno topel sonček. Joséjeva družina nas je ponovno presenetila z zajtrkom. Bila sem presenečena in nadvse zadovoljna, ker sem po tolikem času pila mleko, ne da bi ga mešala z vodo, kot to delamo ves ta čas. Po zajtrku smo se družini zahvalili in se ob 10.30 odpravili na pot. Na poti smo obiskali še tržnico, kjer spet nismo dobili angolskega blaga, in na Andrejevo željo tudi pokopališče.

Vožnja je bila naporna. Pihalo je z vseh strani, saj imajo tukaj vsi navado, da se vozijo z odprtimi okni, mi pa smo se vedno bolj zavijali. Vsake toliko je bilo slišati kašelj in kihanje. Janja in Marko sta splakovala prah s »šnopcem«, jaz s propolisom. Vsi pa smo komaj čakali, da se ustavimo in pretegnemo. Na poti domov smo nakupili še med, obiskali Gashparjevega tasta in taščo, kjer smo dobili banane, kupili avokado in še in še. Prostora v džipu pa je

bilo vedno manj. Vsak izmed nas se je poskušal znajti po svoje, da bi ujel vsaj kakšen trenutek spanca med potjo, le Andrej je budno spremljal vsako goro, vsako skalo ter vsak premik z avtomobilom lovil v objektiv fotoaparata. Verjetno se je tega izleta veselil najbolj od vseh nas. Na poti tudi ni manjkalo jamranja z vseh strani, vendar če že malo pojamramo drug drugemu, nam je potem lažje ☺.

Ob prihodu domov nas je pričakala gruča mladih in otrok, spraznili smo džip in vsak od nas je kar padel v sobo. In spet smo pri računalnikih, kjer Janja »čikira« svoje stvari, vmes sprašuje Marka, če ima še kakšen lekadol. Marko se muči z internetom in prenašanjem fotk in se jezi, ker je tako počasen, vmes pa še pokašljuje. Jamba prepeva in sprašuje, zakaj smo tako utrujeni, Nito nekaj ustvarja na računalniku ...

Težko je strniti vse občutke zadnjih dni, tako veselje in smeh kot tudi jezo in živčne trenutke. Kljub temu pa bodo vsi ti dogodki za vedno ostali v naših srcih.

Saša S.

Sonce in komarji

Začel se je zadnji teden. Čeprav sta Janja in Saša včeraj zvečer trdili, da bosta imeli »podaljšano« spanje, sta kar točno primarširali k zajtrku ... Kašelji, smrkanje in kakšna stopinja več nas še vedno spremljajo. Nekateri to priznamo, drugi pa vztrajajo, da samo jamramo ...

Pozdravilo nas je toplo jutranje sonce, kar letos ni nekaj vsakdanjega. Janja in Saša sta pridno pripravili delavnice, ki smo jih imeli tudi to dopoldne. Najprej delanje zapestnic, kar ni bilo pretežko, nato pa še delavnice v treh razredih. V enem so bili na vrsti cofki, v dveh pa smo delali obeske, ker sta prejšnji teden »špricala« (beri: imeli so resnejše zadeve na urniku, kot je pouk in podobno ...). V prvem razredu so nas pozdravili otroci in cel roj komarjev, tako da je Saša na veselje vseh takoj odšla po šprico proti komarjem (tako temu pravi Janja).

Popoldanski čas smo še zadnjič preživeli v São Joséju. Ob slovesu človeka čisto majčkeno le stisne ...

Pa še nekaj vesti iz domače hiše pri sestrah v Bengueli. Da to ni kar en misijon tam nekje, pričata dve dejstvi: v novonastajajoči kapeli je zagorela luč. Gashpár (taisti kot naš šofer) pridno in zvesto nadzoruje in vodi gradnjo, kar se pozna tako pri kvaliteti kot lepoti. Kapela bo res pravi biser sredi centra. Drugo novico, ki jo sam že vem, odkar sem tukaj, pa je obelodanil župnik Santiago pri večerni sveti maši, ki je bila namenjena salezijancem in sestram, ki bodo delali večne zaobljube, pa tudi novi inšpektorici sester salezijank, ki bo prevzela službo od sestre Zvonke. In prihodnji »cvet« sester prihaja iz skupnosti v Bengueli! Prav ponosno lahko rečem, da poznam tako angolskega salezijanskega inšpektorja, Filiberta Rodrígueza, kot novo inšpektorico sester HMP, s. Juraci.

M.

Zadnji brikolaž v São Joséju

Po napornem vikendu sva se s Sašo odločili, da najino jutranje vstajanje »zavlečeva« za urico, saj imamo ob ponedeljkih mašo zvečer v župniji, tako se je podaljšano spanje ponujalo kar samo. Pa vendarle se človek po celomesečnem zgodnjem jutranjem vstajanju navadi spati do 6:30 in niti minute več. Tako je bilo tudi danes. Dobra stvar je v tem, da sva zato ujeli zajtrk ☺.

Pri jutranji delavnici smo izdelovali prsrčno pulziero (zapestnico). Človek bi rekel, da to ni nič posebnega. Malo volne in celih devet perlic, a vendar ko smo animatorji zavezovali zapestnice na otroške roke, so dobili tako velik nasmeh in velike oči, da je še tako slabo narejena zapestnica v njihovih očeh postala diamantna.

Dopoldan se je zaključil z delavnicami v razredih, kjer smo izdelovali cofke. Presenetil nas je roj komarjev, saj kaj takega v razredu in to v dopoldanskih urah še nismo videli. Saša je odhitela po razpršilo, da smo vsaj malo odgnjali komarje od sebe. Verjemite, da ob takem roju postaneš prav živčen. Ni mi jasno, kako otroci zdržijo kaj takega, najbrž so navajeni že vseh pikov, me »belouške« pa smo občutljive še na muhe ...

Po kosilu je sledil obisk podružnice São José, kamor sta nas spremljala Ana in po novem tudi mladenič Matias. Na tej podružnici smo bili največkrat, saj so se naši obiski vrstili vsak ponedeljek in petek, tako so se nas otroci že navadili. Pa vendar smo jo danes zadnjič obiskali. Če pomislim, kakšne poglede sem dobila, ko so me otroci spraševali, če je res zadnjič brikolaž ... Verjemite, da ni fino. Namesto nasmeha jim pokažeš žalosten obraz in jih pobožáš po glavi ...

K večerni maši smo odšli v župnijsko cerkev. Po večerji pa je Andrej odšel še na »misijonsko molitev misijonarjev za misijone in misijonarje«. (To mi je narekoval Marko, ker bi sama tega ne zmogla ☺). Tako smo zaključili še en benguel-ski dan in to zadnji ponedeljkov dan ... joj, jutri bo zadnji torkov dan, da ne govorim za sredo!

J. K.

Začetek priprav na velike premike

Tako nekako smo preživelih zadnji torek v Bengueli. Danes bom bolj kratek, saj je potekal skoraj čisto navaden dan. Jutranja maša v cerkvi je bila sicer delavniška, a me je skupina žena s svojim prepevanjem odpeljala daleč od tuzemskih stvari. Pa nisem bil zaspan in ne zasanjan. Enostavno se ti čas ustavi.

Saša je za nekaj časa obležala v postelji, ostali smo bili pri jutranji delavnici za otroke. V razredih pa se nam je že pridružila, ker ji je bilo v postelji »dolga čas«.

Popoldne smo se po spremenjeni poti sprehodili do Dom Bosca, pa vseeno ni šlo, da nas ne bi spremljalo nekaj otrok, saj smo očitno poznani že po vseh »ulicah« južnega dela Calombutãa. Če ne po imenih, pa vsaj kot Kitajci ali amigosi ... Tokrat je bilo pri Don Bosku lepo, tudi otrok je bilo samo okoli 180, kar je za tamkajšnje razmere malo.

Ko smo prišli domov, smo se lotili priprav na jutrišnji praznik sester salezijank, ki obhajajo obletnico ustanovitve svoje družbe. Jutri se bo kaj več dogajalo. Seveda ne moremo mimo tega, da je treba počasi začeti s pospravami, zlaganjem in vlečenjem niti skupaj ...

M.

Zadnje delavnice v Dom Boscu ... v tem letu

Za nami je dan, ki ni bil nič posebnega, pa vseeno se da potegniti iz njega kar nekaj dogodivščin ...

Ker nama včeraj ni uspelo prespati zajtrka, sva se z Janjo odločili, da bova »potegnili« danes. Skoraj nama je uspelo oz. sva bolj poležavali kot spali. Ob pomivanju posode je Marko pripomnil, da mu gre zdravje na bolje, meni pa kaže na slabše, in da bilo dobro, če bi danes počivala. Spila sem vroč čaj, se pokrila s tremi rjuhami in dvema odejama. Tako sta kašelj in bolečina ob tem popustila. Izpustila sem jutranji brikolaž, na katerem so izdelovali rožico iz lepenke, sem pa vmes uspela izdelovati spominke, ki jih bomo podarili sestram in animatorjem. Pač nisem mogla biti pri miru. Pri delavnici je šlo dobro, tudi z lepilom ni bilo težav. Bali smo se, da nas bodo otroci ponovno

zasuli: »Eu, eu, eu (jaz, jaz, jaz).« Janji sem povedala, da se počutim bolje, da pa bom do kosila v postelji. Vendar sem si kaj kmalu premislila, ko me je prišel pogledat še Marko in rekel, da ne ve, kako bo šlo v razredih, saj so na urniku trije razredi in nobenega animatorja. Tako sem se odpravila na pomoč ostalim, kar pa jim očitno ni bilo preveč po godu.

Po Markovem »poizvedovanju« smo imeli brikolaž le v dveh razredih, v enem so bili preveč pridni s poukom. Izdelovali smo cofke. Otroci so tako presenetljivo hitro razumeli, kako navijati volno na papirnate krogce, le sem in tja je bilo potrebno pomagati začeti. Ostalo nam je le rezanje in vezanje cofka, tako da smo delavnice v obeh razredih končali v predvidenem času. Do kosila je ostalo še pol ure in Janja je pripomnila, da gre ležat, ker jo že cel dan obliva, Marko se je tudi spravil počivat. Janja je segla po toplomeru. Na srečo ni imela temperature, jaz pa sem ponovno skuhala čaj, saj ga je Janja pohvalila in zato dobila novo porcijo. Poskusil ga je tudi Marko, a ne brez komentarja, da je notri sam med, ki ga ne mara. Le kako naj bi to vedela? Vseeno ga je spil in pripomnil, da bo sedaj res zbolel, ker je pil med ☺. Seveda z Janjo nisva mogli biti pri miru, zato sva vsaka na svoji postelji izdelovali spominke za sestre in animatorje. Najina soba je že pravo skladišče in delavnica; da ne govorim, kakšno je po tleh ... Opazili sva, da ko delava, sva čisto tiho. Vseeno je Janja pripomnila, da nama je »poginil čriček in da bo potrebno narediti pogrebno slovesnost«. Sledil je smeh do onemoglosti.

Po kosilu nas je čakala podružnica Dom Bosco. Sprejeli smo Markovo idejo in šli po drugi poti, da ne bi spet vsi otroci šli z nami, saj je pot dolga. Komanda je padla in smo odšli skupaj z Ano, Tete, na vsake toliko se je prikazoval in izginjal Guma. Seveda ni šlo brez spremljevalcev otrok, vendar jih je bilo nekoliko manj.

Po animaciji so se otroci »zapodili« v cerkev, ki je bila zaklenjena, in prava umetnost jih je bila spraviti stran od vrat, da ne bi bil kdo poteptan ali poškodovan. Andrej in Marko sta s pomočjo Ane vzela stvar v svoje roke in po »moško« rešila gnečo pred vrati. Dobro smo se oborožili z voščenkami, flomastri in z velikim številom pobarvank, da nam ne bi česa zmanjkalo, saj smo imeli dobro lekcijo prejšnji teden, ko je bilo ogromno otrok. Na hitro sem jih preštela, kar je skoraj nemogoče ob tekanju polovice otrok sem in tja, bilo jih je samo okoli 180. Otroci so bili tako pridni, da smo delavnico podaljšali skoraj do 17.00.

Po prihodu domov je sledilo umivanje in razkuževanje nog, rok, natikačev, da ne omenjam Janjinega ponovnega umivanja na njen žalosten način ☺. Med izbiro, ali na internet ali pripravljati delavnice za jutri, smo se odločili, da gremo iskat stvari v bunker za pripravo daril sestram in animatorjem. Ko sva prišli naloženi nazaj v sobo, je zmanjkalo elektrike. Janja je takoj prižgala svečko na omarici in pripomnila: »Kakšna romantika.« Da bi nama naredila kaj svetlobe, je prijela za zaveso in potegnila ... Karnisa se je snela in ji je skoraj padla na glavo. Spet je bilo polno smeha in takih ter drugačnih Janjinih komentarjev, da mora vse polomiti. Pričeli sva s »kupčkanjem« stvari, še prej je Janja popravila karniso, prišla je elektrika in tako sva vse uspešno končali. Čakava le še na Markovo zadnjo besedo glede zavijanja.

Saša S.

Praznik sester HMP

5. avgust je praznik za sestre salezijanke. Slovesno smo začeli že zgodaj zjutraj v kapeli s posebno molitvijo. Zajtrk je bil najbolj slovesen do sedaj, saj nas je čakalo kar nekaj sladkarij, podobica Marije Pomočnice in slastni biskvitni kolač s. Maribel. No, tudi prostovoljci nismo ostali »dolžni« sestrām in smo včeraj pozno zvečer na skrivaj pripravili darila (večinoma šolske potrebščine, ki smo jih prinesli s seboj) in jih nastavili v obednico. Izgledalo je nekako tako, kot da bi nosil Miklavž. Seveda smo se vsi razveselili, mi torte in sladkarij, sestre pa uporabnih stvari ...

Jutranja delavnica je potekala na plaži, kjer so otroci barvali školjke. Mene sicer ni bilo zraven, ker sem medtem fotografiral dogajanje v nagradnem kvizu, ki ga je imela s. Aparecida z učenci, a sta se Janja in Saša v družbi Nita in Sadija dobro znašli. Andrej pa se je odpravil na še zadnji ogled južnega področja Benguele. Po delavnicah v razredih nas je pričakalo slovesno kosilo. Za nameček se je Andreju ustavila ura, tako da smo že malo zaskrbljeni pogledovali skozi okna, če se bo od kje prikazal. A je prišel na najboljši del: na sladoled, ki smo ga zalivali z amarulo in avokadno-bananino kremo.

Popoldne smo se odpravili v Quatro de Abril, kjer smo izdelovali cofke. Malo se nam je mudilo, zato smo tako hiteli, da smo kar zašvicali. A otroci so bili pridni kot vedno, zato smo uspeli pravočasno zaključiti. Popoldne je bila namreč v centru slovesna maša v čast Mariji Pomočnici. Vodil jo je župnik Santiago, so-maševala sta tudi salezijanec Antonio in naš padre Andrej, prisostvovalo pa je nekaj sto učencev, ki so imeli prav tako praznik, saj ni bilo pouka. Santiago je v zanimivi pridigi o Kani Galilejski predstavil Marijo kot življenjsko in skrbno mater, ki jo je posnemala tudi Marija Dominika Mazzarello, soustanoviteljica sester HMP. Modrost in dobrotā sta glavni značilnosti s svatbe v Kani. Imeli sta jo tako Jezusova mati kot Marija Dominika in jo danes ohranjajo sestre salezijanke.

Zvečer pa smo s sestrami zaigrali prav posebno igro *Caminhada Benguelesse de Voluntarios Eslovenos 09*, ki sta jo že pred tedni izdelali Janja in Saša ... seveda je čas hitro tekal, vsi pa smo čakali samo na to, da bomo lahko koga zbili. Igra je namreč podobna igri človek, ne jezi se za osem oseb.

Prazničen dan smo tako preživeli kot prava skupnost v salezijanskem duhu: v delu in molitvi ter v veselju in družabnosti.

M.

Veliko praznovanje

Danes je dan, ki ga dal je Gospod, dan, ko praznujejo sestre salezijanke 137 let ustanovitve njihovega Inštituta. V centru Lavre Vikunje ta dan vsako leto primerno zaznamujejo.

Včeraj zvečer je Marko predlagal, da bi sestram pripravili presenečenje. V enem mesecu sva s Sašo, s pomočjo Markovih idej, naredili igro *Caminhada Benguelesse de Voluntarios Eslovenos 09* (Človek, ne jezi se) in spletli različne vence za sestre in animatorje. Poleg tega smo vsaki sestri pripravili paket šolskih potrebščin, ki so nam ostale in jih bodo lahko primerno porabile v šoli. Tako smo pozno zvečer, ko so sestre že spale, v jedilnici pripravili presenečenje. Seveda nam tudi sestre niso ostale dolžne, zjutraj smo dobili voščilnico in bombone. Sestre so bile nad presenečenjem in darili navdušene in hvaležne.

Po zajtrku je Marko na prošnjo s. Aparacide odšel fotografirat dogajanje v avli, Andrej je odšel na zadnje pohajkovanje do Capelinhe ter okolice, s Sašo pa sva odšli na plažo, kjer se je odvijala jutranja delavnica. Z Nitovo pomočjo je delavnica uspela. Otroci so barvali školjke, ki so jih našli na plaži. Končali smo nekoliko prej kot po navadi, saj smo imeli naše delavnice po razredih.

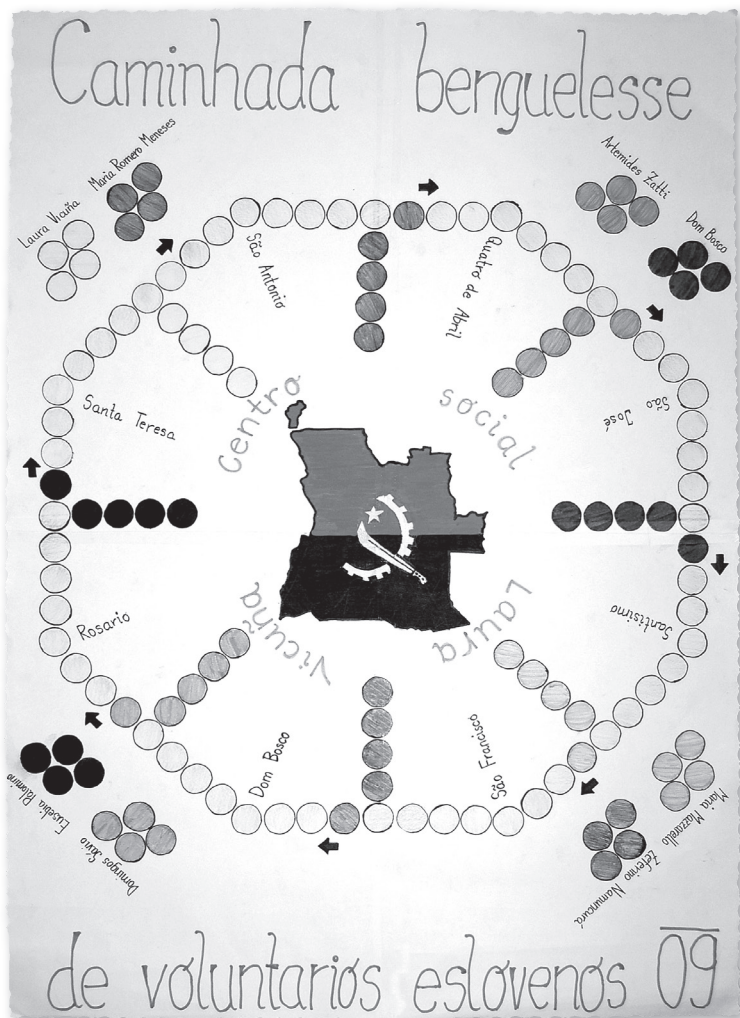
V času čakanja na šolsko uro sva se z Nitom spravila v »resno« debato o »relationshipu« med Angolci in Kitajci. Zdi se mi namreč zanimivo, da nas otroci po ulicah kličejo »amigos, chines«. Nito mi je razložil, da so tu za otroke vsi belci chinesi. Podobno kot pri nas, ko ne razločimo črncev med seboj, tako tudi oni ne razločijo belcev. Na vprašanje, zakaj »amigos«, pa mi je razložil, da Kitajci, ki jih je v Angoli vedno več zaradi »gospodarske« politike, pri srečevanju ponavadi prosijo: »Amigo, ajudam-me.« Zato Angolci Kitajce imenujejo kar amigo, posledično otroci kar vse belce ... zapleteno? Saj vem 😊.

Po kosilu smo odšli na podružnico Quatro de Abril, kjer nas je pričakala lepa množica otrok. Kljub temu da smo bili s časom nekoliko omejeni zaradi popoldanske maše v centru, so si otroci izdelali lepe cofke, spominek na zadnje delavnice. Po hitri vožnji do doma smo pravočasno prišli do maše, ki je bila namenjena učencem in učiteljem tukajšnjega centra. Bila je, tako kot vsaka tukaj, polna petja, ploskanja, plesa. Po maši smo se pomudili z Gilbertom, Nitom in Jambo, Andrej pa je kasneje odšel v našo jedilnico na »uradni« sprejem za goste, ki so jih povabile sestre.

Ob besedah Gilberta, da je jutri zadnji dan v Bengueli, mi je prišel v grlo cmok in solze v oči. Mislim, da bo jutri »težak« dan. S Sašo sva še zadnjič oprali perilo, da bomo odšli čisti na pot. Po mesecu bivanja sva najino pranje neverjetno izboljšali, vse narediva hitreje, kot da bi izrekel besedo britev ☺.

Po večerji smo preizkusili igro caminhada benguelesse de voluntarios eslovenos 09. Igra je dobro narejena, brez reklamacij. Igrali smo več kot dve uri, pa ni smo prišli niti do polovice. Za razliko od naše igre človek, ne jezi se tu igra osem igralcev in je zato težko priti do svoje »štalice«, sploh če igrajo taki, ki naredijo vse, da te vržejo s polja.

J. K.

Benguelski dragulji

Danes sem imel največ dela s »pečenjem« DVD-ja s fotografijami za sestre, da bodo imele vsaj nekaj arhiva svojega misijona ... Sicer pa je danes zadnji dan in torej dan slovesa od animatorjev in mladih. Kot je to moja navada in ker tega res ne maram, sem to opravil bolj mimogrede v stilu, saj se vidimo jutri ... Janja in Saša sta dobro skrivali solze, ki so tekle ob slovesu z animatorji. Cuca je celo spekla biskvit in prinesla sok za slovo.

Popoldne smo imeli še zadnjo delavnico v Santi Teresi, nato pa nas je prišla iskat s. Maribel in nas spet odpeljala na izlet, tokrat na ogled najlepše plaže Baia Azul. Glede na prejšnja leta se tudi turizem počasi razvija, saj je zgrajenih kar nekaj novih, celo razkošnih obmorskih apartmajev in vil ... Pogled na zahajajoče sonce je bil res čudovit.

Peljali smo se tudi mimo kraja Dombe, ki je »leglo« čaranja in vračev. Kdor želi kvalitetnih nasvetov in rešitev, naj se odpravi v Dombo, pravi s. Maribel. In verovanja v duhove in zaupanja vračem je med angolskim ljudstvom še veliko ... Tudi obrezovanja in obredi iniciacije so pogosti, kar občutijo otroci ob začetku pubertete, sestre pa to vedo, ker otrok kakšen teden enostavno ni v šolo in pridejo nazaj bolj »ubogi«.

Zvečer je sledilo kratko srečanje s sestrami, da smo si izmenjali vtise in doživetja, pa tudi konkretne stvari ob našem delu. Tokrat so sestre nam pripravile presenečenje in nas obdarile, kar je dejansko pomenilo, da smo pri koncu z našim prostovoljstvom.

Benguela se zame torej končuje, del srca pa gotovo ostaja tukaj, v tej tako bogati izkušnji. Štirje meseci v štirih letih so mi razkrili delček življenja ljudi, prijateljev, sester, ki jih bom verjetno močno pogrešal, in me vsaj malo tudi spremenili. Lahko se bo slišalo čudno, a mogoče sem si ob tem izoblikoval malce drugačen pogled na svet, na Cerkev, na naše poslanstvo, na doživljanje vere in izkustvo Boga. Dokončno mi je jasno, da me formalnosti, zunanost, ceremonija ne prepričajo več. Šteje človek in odnos z njim. Šteje Gospod in odnos z njim.

Pogledi teh otrok tukaj so zame opomin, da ne bom delal po lastni volji, niti vsiljeval svoje volje, temveč se veselil in jokal s prijateljem, ki po svoje doživlja ta preizkušeni svet ...

M.

Letošnji zadnji dan

Dan se je pričel kot vsak do sedaj, s sveto mašo in zajtrkom. Nato sva se z Janjo odpravili v bunker, da pospraviva vse stvari, ki so ostale, v najino sobo. Ko sva pričeli z delom, sem se zavedla, da gre sedaj zares, da se res končuje tako lepo doživetje. Ob pol devetih sva se odpravili po otroke za brikolaž, saj je imel Marko delo s »pečenjem« DVD-jev in podobnim za sestre, kar nam je napovedal že zjutraj.

Na jutranjem brikolažu so otroci barvali pobarvanke, odločili smo se, da lahko voščenske in flomastre odnesejo domov. Njihov pogled nam je dal zadoščenje in piko na i našega dela. Po končanem brikolažu smo sestavili krog in se poslovili od otrok. Nito je povedal, da smo zadnji dan tukaj, da jutri ne bo brikolaža. Vprašanja in stiski rok otrok z besedo »obrigado« so pripeljali do tega, da sem imela polne oči solz. Za slovo sva z Janjo komaj spravili iz sebe nekaj besed, Andrej jim jih je namenil nekaj več. Cmok v grlu, solzice slovesa in polno otrok okoli nas. To je doživetje, ki ga ne znam opisati. Otroke smo pospremili do vrat, med potjo so se poslovili tudi od Marka, ki je ravno prišel na dvorišče. Otroci so se kar zapodili v njega in tudi njemu stisnili roko v slovo in zahvalo.

Sledil je brikolaž v štirih razredih, ki smo jih izpeljali s pomočjo pridnih animatorjev Nita, Jambe, Cuce, Lukasa in Sadija. Izdelovali smo cofke in tudi to izpeljali do konca.

Z Janjo sva ob koncu odšli po darila za animatorje, pridružil se nam je tudi Marko. V bunkerju smo se vsi zbrali, prišel je tudi Gilberto in ob pogledu na vse smo se zavedali, da smo se zadnjič zbrali skupaj ... Posledica tega so bile ponovno solzice v očeh in cmok v grlu. Cuca je spekla kolač v obliki srca in prinesla sok ter nas s tem prijetno presenetila.

Po kosilu sva z Janjo odšli po perilo, ki sva ga oprali včeraj. Lotila sem se likanja, Janja pa priprave za popoldanski brikolaž in umivanja školjk, ki jih je nabrala na plaži (ni jih malo in upam, da pridejo cele domov ☺). Po vsem opravljenem delu sva imeli ravno toliko časa, da si vsaj približno pripraviva vso prtljago. Zdelo se mi je, kot da sem pakirala prejšnji teden in ne prejšnji mesec, tako hitro je vse minilo.

Na zadnji brikolaž smo odšli v Santo Tereso. Odločili smo se za pobarvanke, saj nam jih je ostalo veliko, za barvanje pa smo vzeli barvice, ki smo jih ob

koncu razdelili med otroke. Bili so presenečeni in nadvse veseli, ko si jim stisnil v roko pet barvic in mu dejal, da je zanj. Njihov nasmeh in pogled sta ponovno pričarala zadovoljstvo in veselje v nas. Ob koncu, zbralo se je kakih 70 otrok, smo s pomočjo Ane razdelili bombone. Ne da se opisati občutka, ko vidiš otroka tako nasmejanega, veselega, s polno roko barvic (čepprav jih je bilo le pet), z drugo roko pa drži bratca ali sestrico.

Že po kosilu je s. Maribel dejala, da pride po nas okoli 16.00 in nas bo nekam odpeljala. Menda gre za presenečenje, je povedal Marko. Seveda je vedel, kam gremo, čepprav je trdil nasprotno ☺. Ker so bili otroci tako mirni, pridni in veseli, smo delavnico imeli kar malo dlje. Nikomur se ni nikamor mudilo, postali smo že pravi Angolci.

S. Maribel nas je odpeljala v Baio azul, kjer je res lepo. To je najlepša obala tukaj, vsaj po besedah s. Maribel. Seveda mi je ravno tu »crknila« baterija na fotoaparatu, tako da je uspela ena sama slikica, vsaj upam ☺.

V centru nas je čakal Jamba, kmalu za tem so prišli tudi Nito, Cuca in Sadi. Po hitrem umivanju rok sva z Janjo odšli na dvorišče. Marko se je poslovil od vseh kar tako, z levo roko, za razliko od naju, ki tega nisva mogli storiti kar tako. V računalniško učilnico je prišel še Gilberto in to je bila pika na i. Najprej se je poslovil Gilberto, za njim še Cuca ... solzice so bile sedaj še bolj prisotne kot zjutraj, saj se zavedamo, da se vsaj eno leto ne bomo videli, da res odhajamo od tukaj. A kljub temu tukaj ostaja del nas. Slovo je bilo precej težje, kot sem pričakovala. Slovo od Jambe in Nita je bilo najtežje, saj sta bila vsak dan z nami kot dva sončka, kot del nas.

Odhajamo, vendar ne za vedno. Del nas ostaja tukaj za vedno ...

Saša S.

Zelena dolina

Od Benguele smo se poslovili in se napotili na novo potovanje proti Luandi. Štirje prostovoljci, s. Maribel in s. Branca ter naš zvesti šofer Gashpár smo se ponovno zbasali z vso prtljago v džip in se odpeljali. V Sumbe smo zavili v notranjost dežele proti Calulu. Odšli smo že ob 5.30, za kar je kriv nihče drug kot predsednik republike José Eduardo Dos Santos. V bližnji Catumbeli naj bi namreč danes odprl novi zaviti viseči most in obiskal še Benguelo. Zaradi tega so odpovedali pouk, napovedali zapore, zapovedali, da se morajo srečanja s predsednikom udeležiti vsi učitelji in po možnosti tudi učenci, in ne vem, kaj še vse ... Precej demokratično ali ne? Najboljše od vsega pa je bilo, da gradnja še ni bila končana in da ni bilo programa obiska. Seveda tudi predsednika ni bilo, mi pa smo se vseeno po starem mostu prebili mimo Catumbele.

Ustavili smo se v prečudoviti dolini reke Keve v Parque de Cachoeiras. Ogromni in čudoviti slapovi so nas popolnoma zmedli, saj take Angole nismo navajeni. Ko smo si »opomogli«, smo po večinoma dobri cesti, a s še več tablamami z napisom desvio (obvoz) puščali za seboj kilometre in kilometre. Zelena gozd in rdeča zemlja mi nista pustila spati. V mestu Quibala smo imeli popotno kosilo in spet nadaljevali pot. Pokrajina se je spremenila v enolično savano, zato sem si zapisoval kraje, skozi katere smo potovali. Lucala, Kimplina, Mugango, Novo Reino, Sagrada, Luxanda, Xele, Mulumba, Kamungo, Kizou, Luare, Cangulo, Pedra Escrita, Catoto so nekateri kraji, ki sem si jih uspel zapisati. Bolj smo se bližali Calulu, bolj me je zanimalo, kako da imajo tukaj v tej divjini tako lepe ceste in vse možne prometne in krajevne oznake. Odgovor sem dobil pri s. Fatimi, ki nas je sprejela v Calulu. V tem majhnem zelenem kraju med hribi sta doma kar dva vladna ministra. Tudi Bog je najprej sebi ustvaril brado ...

Calulo je lep, skoraj turistično idiličen kraj, zaznamovan z rdečo in zeleno barvo. Zemlja in revne barake so rdeče, obdan je z gozdovi palm in banan. Sestre in salezijanci imajo tukaj šole, zanimivo je to, da je vse skupaj in da ni nobene ograde, ki bi zaokroževala center.

M.

Zadnji pozdrav Bengueli

Že včeraj čez dan smo postorili večino stvari, da smo bili pripravljeni za naš odhod iz Benguele. Pospravili smo bunker in naše sobe. To niti ni najtežje opravilo, ki te lahko doleti ob poslavljanju. Najhuje je bilo, ko so se prišli od nas posloviti animatorji in prijatelj Gilberto, ki nam je prav tako prirasel k srcu. In ko jim rečeš: »Nos vamos, obrigada para todos«, se ulijejo solze ... Ne moreš in ne moreš se odtrgati iz njihovih objemov, prav tako ne moreš ustaviti solza in oditi stran. Enostavno se ti vriva misel, da je to zadnji objem človeka, ki ti je v mesecu dni postal najdražja oseba ...

Po večerji so nam poslovilni večer pripravile tudi sestre. Zbrali smo se v skupni sobi, kjer nam je s. Maribel povedala, da je nad našim bivanjem v Bengueli navdušena in presrečna, da smo bili tam. Prav tako je s. Aparecida pohvalila svojo prvo izkušnjo s prostovoljci, kljub temu da je bila na začetku v dvomih.

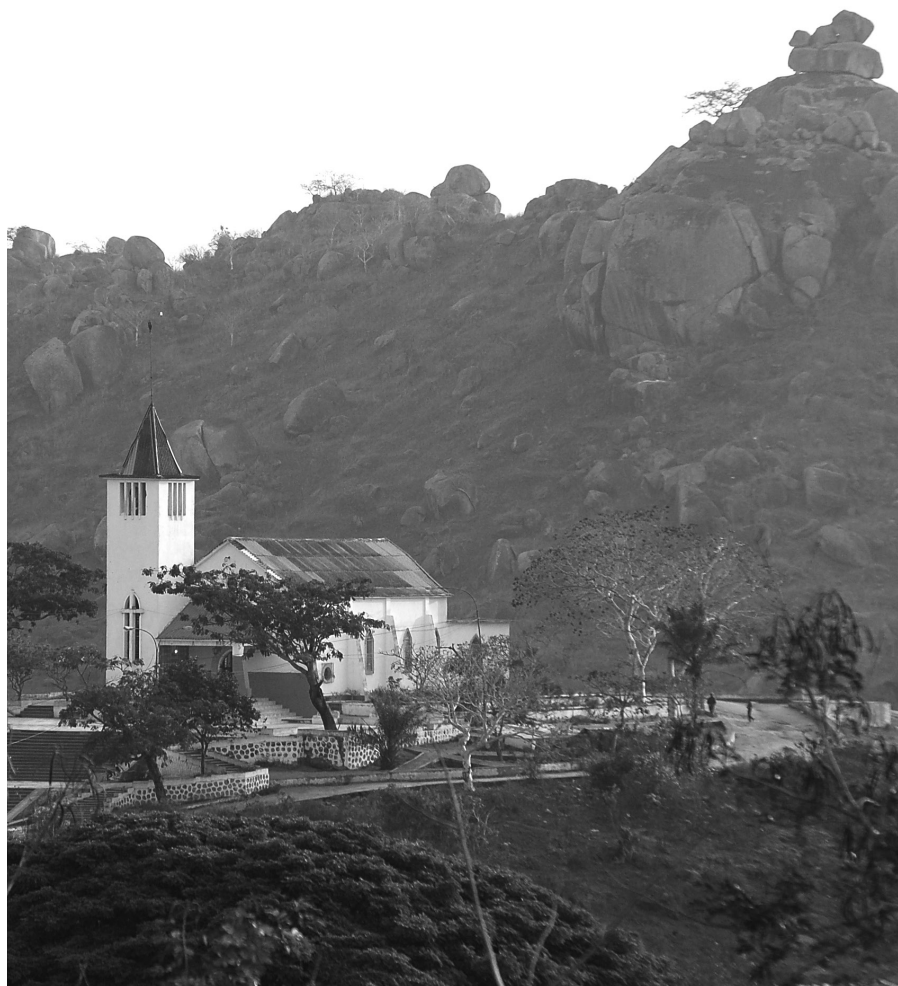
Potem pa smo se hitro odpravili v posteljo, saj so nam budilke pele že ob 4.45. Po zajtrku smo se natovorjeni s s. Maribel in s. Branco odpravili na pot poti Calulu. Pot do Calula je izredno zanimiva, zelena in raznolika. Srce je po mesecu, ki smo ga preživeli v »puščavski in sivi« Bengueli, kar zaigralo ob pogledu na zeleno okolico.

Ustavili smo se v naravnem parku Parque das Cachoeiras. Veliki slapovi so bili res imenitna paša za oči. Tu smo imeli krajše okrepčilo s pijačo in sadjem. Presenetilo me je, da sem našla smetnjak. Ne glede na to, da je bila okolica polna smeti, nam je bilo mnogo lažje odvreči tetrapak od soka v koš za smeti kot na tla. A kaj kmalu nas je prevela žalost ob pogledu na skupino otrok, ki so prihiteli h košu, iz njega pobrali naše sokove ter iz njih posrkali še zadnje kapljice soka. V takih trenutkih si zaželiš, da ti sok ne bi teknil in bi ga odvrigel malo več.

Pot smo nadaljevali skozi neštete kraje, vmes so nas ustavljali le policisti. A ob pogledu na sestri in štiri belce je zaželel le srečno pot in nam z nasmehom dovolil nadaljevati.

Kljub temu da je vožnja trajala dolgih 11 ur, je pot minila dokaj hitro, saj so bili pogledi na rdeče vasi, obdane z zelenjem, izredno zanimivi. Okolica nam je nudila toliko zanimivosti, da se oči niso in niso hotele zapreti.

Ob prihodu v Calulo so nas že pričakale prostovoljke Mateja, Katja in Tanja s Koroške, Hanzej je predčasno odšel v Luando, prav tako s. Fatima, ki je edina ostala v centru. Ostale sestre so odšle v Cacuaco na pomoč pri pripravi nedeljskega slavlja, večnih zaobljub s. São. Po kratkem okrepčilu smo se sprehodili po mestu, ki je presenetljivo lepo urejeno, z lepimi hišami, trgovinami, frizerskimi saloni. Ogledali smo si tudi utrdbo in tukajšnjo cerkev. Po vrnitvi iz mesta smo si ogledali še misijonski center sester in salezijancev. J. K.

Najlepši obisk

Tudi danes smo se na pot odpravili zgodaj. Ob 5.30 zajtrk, nato pa slovo od Calula. Dolga pot se je nadaljevala v Dondo, kjer smo se ustavili v salezijanskem centru in imeli drugi zajtrk.

A najlepše presenečenje nas je šele čakalo. S. Branca nas je povabila k starešem na kosilo! To je res velika čast in tudi močna izkušnja. Kraj Viana je praktično že predmestje Luande in med barakarskimi naselji smo se le težko prebili v bližino hiške staršev. V svoji skromni, če ne že kar revni hiški sta nas pričakali bolna mati in sestra s. Brance ter nas pogostili, da smo ostali brez besed. Nekaj stolov, malo besed in veliko občudovanje so bile glavne stvari, ki so mi ostale v spominu. S. Branca je seveda »zamesila« funži, na sploh pa je bila miza kljub revščini bogato obložena s kar precej omakami in tudi mesa ni manjkalo ... A človek vseeno ostane brez besed ob vsej tej prijaznosti in spoznanju, kako se ljudje tukaj trudijo, da preživijo. Zato tudi apetit ni bil velik ...

Po kosilu je prišel tudi oče, ki je bil pri zdravnikih na pregledih, saj je tudi sam bolan. In gostoljubje se je ponovilo še z njegove strani. Ob slovesu nas je pospremil vse do džipa.

Pozno popoldne smo prispeli v Cacuaco, kjer je potekalo molitveno srečanje v pripravi na jutrišnji praznik večnih zaobljub. Seveda sem ta čas izkoristil tudi za spanje, saj se je utrujenost od dvodnevne vožnje že krepko poznala ...

M.

Dvojni zajtrk v enem dnevu

Po zgodnjem vstajanju ob 4.45 in hitrem zajtrku smo se ob 5.45 (zamuda vključena) odpravili na pot proti glavnemu mestu in Cacuacu.

Po kratki noči in v »zelo udobnem« džipu nas je zbudila vzvratna vožnja šoferja Gashparja. Vsi smo začudeno, na pol dremavi, gledali okoli sebe, kaj se dogaja. Sestre so ob cesti zagledale pomaranče in jih tudi kupile. Naslednjič nas je spet ustavil policaj, ki ga je zanimalo, kam gremo. Pot se je nadaljevala do kraja Dondo, kjer smo obiskali salezijanski poklicni center. Tu smo imeli

drugi zajtrk. Pot smo nekaj časa nadaljevali ob reki Kwanzi, nato pa se obrnili proti Luandi. Tu nas je Gashpar prepustil divji vožnji s. Maribel, sam pa odšel k sorodnikom. Da pot ni bila dolgačasna, so ponovno poskrbeli policiisti, ki so nas spet ustavili in spet smo povedali, kam gremo, ter odšli naprej.

Opoldne smo prispeli do staršev s. Brance, kamor nas je povabila na kosilo. Po kosilu smo nadaljevali pot in srečno ter končno prispeli do Cacua. Odšli smo k maši, ki jo je Andrej imel v portugalsčini. Ob 18.00 smo prisostvovali molitveni vigiliji ob jutrišnjem prazniku. Molitev je bila kar dolga, predvsem za nas, ki smo bili utrujeni od vožnje in smo komaj čakali posteljo. Končno smo se odpravili v Luando, v Vilo Mornese, kamor smo prišli okoli 22.30 na večerjo.

Občutki so mešani, z Janjo še kar ne moreva dojeti, da se naše prostovoljstvo približuje h koncu. Ne moreva mimo tega, da ne bi vsaj enkrat omenili Nita, Jambo, Gilberta in ostalih. Najino »jamranje« ne gre mimo Markovih ušes, ki pravi, da spet ni tako hudo. On je tega že vajen ☺. Res nisva pričakovali, da se lahko na nekoga v tako kratkem času tako močno navežeš, da ti pride pod kožo in ti je tako hudo, ko odhajaš ...

Saša S.

Večne zaobljube in obljuje, da še pridemo

Spodobi se in pravično je, da se zadnji dan zaključí veselo, radostno, zanimivo in brez nevšečnosti. Tako je tudi bilo. V prenesenem pomenu smo na našo sadno kupo s sladko smetano dodali le še sočno češnjo ☺.

Včeraj nam je s. Maribel naročila, da se dobimo ob 6.30 v obednici, kjer imamo na razpolago 5 minut, da spijemo kavo, preden odidemo na pot. Ker prazna vreča ne stoji pokonci, sva s Sašo odšli v obednico že 10 minut prej, da sva napolnili najini »vreči«. Z angolsko zamudo smo se odpravili do Cacuaca na današnjo slovesnost.

Na dvorišču centra se je zbrala lepa množica ljudi, ki je že čakala na začetek maše, ki se je začela z nekoliko zamude. Marko je bil naprošen za snemanje, Andrej je somaševal, midve pa sva molili za vse štiri ☺.

Mogoče sem bila nad samo mašo nekoliko razočarana, saj ni bila v stilu benguelskih maš, ki sem jih doživela tam (plesni uvod pevcev, darovanje kozličkov in kokošk, zaprašeni in umazani otroci, sproščeni župnik Santiago). Prevzel pa me je obred večnih zaobljub. Ob zaobljubah s. São prav začutiš, kako pomemben dogodek je to zanjo in za vse prisotne. Res zanimivo doživetje ...

Po slovesnosti, ki je trajala 3 ure, je sledilo veliko praznovanje. Jedače in pijače ni manjkalo. Prav tako ne glasbe in nasmejanih ljudi. Bila je prava veselica, s katere smo se poslovili okoli 15.00 in se odpravili v Vila Mornese, ker bomo prespali še zadnjo »angolsko« noč.

Benguelski prostovoljci smo tako pretrgali še zadnjo korenino, kot je rekel Marko, saj so nam s slovesnosti »ušle« še zadnje sestre iz Benguele, ki so se vračale v center Lavre Vikunje. Malo je manjkalo, pa bi odšli še mi nazaj v Benguelo ☺.

J. K.

Dokončno slovo od Angole: še nebo je jokalo, ko smo odhajali

Tudi danes nam ni bilo prizaneseno z zgodnjim vstajanjem, saj smo ob 6.30 vsi prisostvovali sveti maši v kapeli inšpektorialne hiše. Prispela je tudi skupina prostovoljcev iz Cacuaca. Imeli smo zaključno mašo, ki sta jo darovala Andrej in Hanzej. Po maši je bil zadnji skupni zajtrk in po zajtrku smo dočakali dež. Marko je pripomnil, da tega v Angoli do sedaj še ni doživel in da očitno še nebo joka, ker odhajamo.

Vsi pripravljeni, vsaj tako smo mislili, smo se odpravili na pot proti letališču. Hitro smo ugotovili, da vlada na cesti neznosna gneča. Trobljenja šoferjev ni manjkalo. Na poti na letališče je Hanzej izkoristil gnečo in kupil angolski Žurnal, v katerem je bila omenjena tudi Slovenija in Madonnin odpovedan koncert. Še zadnjič sem vse »čekirala« in ugotovila, da nimam fotoaparata, za katerega še sama ne vem, kje je ostal. Mogoče pride za mano s skupino iz Calula, če je ostal v sobi.

Po nekaj manj kot dveh urah smo prispeli na letališče, kjer je bilo nekaj čakanja na karte in oddajo prtljage. Na letališču Adis Ababe smo se ločili. Na obrazih vseh sem opazila utrujenost in zaspanost. Zaželeli smo si srečno pot in odšli vsak na svoj izhod. Čakanja pa kar ni bilo konec. Na »šaltarju« sem oddala elektronsko karto in potni list ter nanju čakala več kot dve uri in pol. V vsem tem času čakanja sem bila presenečena sama nad seboj, da sem vse sprejemala brez živčnosti. Očitno angolske korenine že delajo svoje ☺. Let do Frankfurta je bil dolg, pogrešala sem ostale, ni bilo ne Janje ne Marka, da bi »počvekali« pred spanjem, je pa bilo zato veliko premetavanja in pripenjanja z varnostnim pasom.

Z enourno zamudo sem prišla v Frankfurt in lovila naslednje letalo do sekunde. V trenutku vkrcavanja so mi naredili karto za Brnik. Med potjo sem se večkrat spomnila na ostale in upala, da jim gre vse po načrtu, nestrpno pričakovala Janjin SMS, saj sva bili dogovorjeni, da si sporočimo, takoj ko pristanemo. Telefon se je ponovno aktiviral v Frankfurtu po več kot enem mesecu, saj je v Angoli služil le kot budilka. Ob srečnem pristajanju na Brniku sem upala še na kovček v kovčku (prtljago sem spravila v manjši kovček in tega v večji). Dočkala sem ga, začela s pisanjem SMS-a Janji, vendar sva

bili tudi tokrat istočasni, saj mi je v istem trenutku sporočila, da so na poti proti Rakovniku.

Moji občutki so lepi, hkrati pa sem žalostna, ker se je tako hitro izteklo. Vseeno imam nekaj, česar mi nihče ne more vzeti in se ne da opisati. Za to sem hvaležna tudi Janji in Marku.

Saša S.

Revna, pa vendar bogata Angola

Z današnjim dnem zaključujemo našo »misijonsko« pot. Po tem, ko smo se s Sašo ločili na letališču v Adis Ababi, je naša pot trajala dokaj mirno. Večina leta iz Adis Ababe v Rim smo prespali oz. obujali spomine. Že v Rimu smo občutili drugačnost Evrope ... barva ljudi, hitrost gibanja, neprijaznost zaposlenih, natančnost poletov ... Ob prihodu na letališče v Trst nas je pričakal šofer s prijazno slovensko besedo in kombijem, ki nas je odpeljal v našo Slovenijo.

Po poti domov smo se predvsem čudili lepim cestam, zeleni okolici in olikanim voznikom na cestah. Nekoliko smo pogrešali množično gibanje, hupanje in zmedo na cestah, kot je navada v Angoli. Človek se verjetno sčasoma navadi tudi tega. Končno smo prispeli v Ljubljano. Prazna dvorišča hiš, prav tako njihova okolica, ulice in ceste ...

Kje so vsi otroci, ki se igrajo zunaj na dvorišču, ki se brezskrbno podijo z bratci ali sestricami, sestričnami ali bratranci, s sosedi ali znancem, bosonogi in napol oblečeni? Ali je še kje mogoče, kjerkoli v Sloveniji, opaziti igro otrok na dvorišču? Ali imajo že vse hiše te naše male Slovenije internet ali televizijo in so otroci poskriti po hišah in uničujejo svoje oči ob gledanju zadržanih, nasilnih risank? Tudi revščina ima veliko plus točko ... Ljudje se družijo, živijo drug za drugega, si pomagajo, se skupaj veselijo, spodbujajo, molijo ... in to me vleče nazaj v revno Angolo.

J. K.

»Prazna« Evropa

Spet doma. Pa ne delam reklame za televizijsko oddajo, temveč je to dejstvo. Pot nazaj je bila zanimiva. V ponedeljek zjutraj, ko smo se odpravljali, se je ulila ploha. Prvič sem v Angoli doživel, kako pada dež. Seveda so se vsi čudili, kako je mogoče, da pada v tem času, a očitno so tudi tu prisotne že omenjene podnebne spremembe ...

Ko smo se peljali na letališče, si je Hanzej zaželel upravljati angolske kwanze, zato je med nemogočim prometom kupil časopis *Jornal de Angola*. In na kulturni strani je bila novica o Sloveniji! Angolski dnevnik poroča, da je Madonna odpovedala koncert v Ljubljani, domnevno zaradi premajhne prodaje vstopnic. Pa naj še kdo reče, da to ni promocija. Mogoče bi lahko povabili še koga, pa bi potem odpovedovali ... vsaj pisalo bi se o nas.

Ko smo se »čekirali« v Adis Ababi, kakor se to zapiše po etiopsko, je stevard pregledal moj potni list, prebral Slovenija in me vprašal, če spremljam nogomet. Začudeno sem ga pogledal in presenečen izjavil, da nekaj malega že. Pa mi pove, da on to spremlja in da pozna igralca Zlatka Zahoviča.

In tako sem spet doma. Kot vsakič z zelo mešanimi občutki, saj je kulturna in podnebna razlika kar precejšna. A duhovno bogastvo je tako neizmerno in spomin na Benguelo tako živ, da se ne da preklopiti v eni uri ... M.

Pesmarica
Cantos de animação

BENQUELA - 09

Sasa, Janja,
Marko, p. Andrej,
Domingos Francisco
Felix JAMBA Net
KAYOVEX OUCH

Sinal da cruz

Em nome do Pai,
em nome do Filho,
em nome do Espírito Santo.

Estamos aqui. (bis)

Para louvar e agradecer, bem-dizer e adorar,
estamos aqui Senhor, a te ao dispor.

Para louvar e agradecer, bem-dizer e adorar,
te aclamar, Senhor.

Deus Trinio do amor.

O Maria

O Maria, o Maria, (2x)
bonita que es tu.

Familia sapó

1. Samos da familia sapó. (2x)
Temos mamá sapó.
Sapó, sapó, sapó, sapó, sa. Sa, sa, sa. Sa, sa. Sa. (bis)
2. Samos da familia sapó. (2x)
Temos papá sapó.
Sapó, sapó, sapó, sapó, sa. Sa, sa, sa. Sa, sa. Sa. (bis)
3. Samos da familia sapó. (2x)
Temos maná sapó.
Sapó, sapó, sapó, sapó, sa. Sa, sa, sa. Sa, sa. Sa. (bis)
4. Samos da familia sapó. (2x)
Temos manó sapó.
Sapó, sapó, sapó, sapó, sa. Sa, sa, sa. Sa, sa. Sa. (bis)
5. Samos da familia sapó. (2x)
Temos avó sapó.
Sapó, sapó, sapó, sapó, sa. Sa, sa, sa. Sa, sa. Sa. (bis)

Se es feliz

1. Se es feliz quero te ver bater a mão. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver bater a mão.
2. Se es feliz quero te ver bater o pé. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver bater o pé.

(fazer os dois)
3. Se es feliz quero te ver fazer legá. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver fazer legá.
4. Se es feliz quero te ver fazer atchim. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver fazer atchim.
5. Se es feliz quero te ver a subir. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver a subir.
6. Se es feliz quero te ver a gargalhar. (bis)
Se es feliz poderei acreditar, se es feliz,
quero te ver a gargalhar.

Elefante

Um (1) elefante encomoda muita gente.

Dois (2) elefante encomoda, encomoda, muita gente.

Três (3) elefante encomoda, encomoda, encomoda muita gente.

Quatro (4) elefante encomoda, encomoda ... muita gente.

Cinco (5) elefante encomoda, encomoda ... muita gente.

Seis (6) elefante encomoda , encomoda ... muita gente.

Sete (7) elefante encomoda, encomoda ... muita gente.

Oito (8) elefante encomoda, encomoda ... muita gente.

Nove (9) elefante encomoda, encomoda ... muita gente.

Dez (10) elefante enomoda, encomoda ... muita gente.

Banana

Ref. O banana-na-na-na,
eu te como, eu te como.

O banana-na-na-na,
eu te como para jantar.

1. Eu arranco esta banana. *Ref.*
2. Eu descasco esta banana. *Ref.*
3. Eu ofereso esta banana. *Ref.*
4. Eu como esta banana. *Ref.*

Uma casota

Eu tenho uma casota, a sim e a sim. (bis)

E pesso cum licença para ela, a sim e a sim. (bis)

E limpo os pés, a sim e a sim. (bis)

e do fogo sai o fumo, a sim e a sim. (bis)

Um Angolano

1. Um Angolano va a lavar e assobia muito alegre.

Quando encontra uma vaca,
la sauda a sim:

O-la-ti-*oj-la-ra-ti-dia-*oj-la-ra-ti-do**, MUUU (3x)

2. Um Angolano va a lavar e assobia muito alegre.

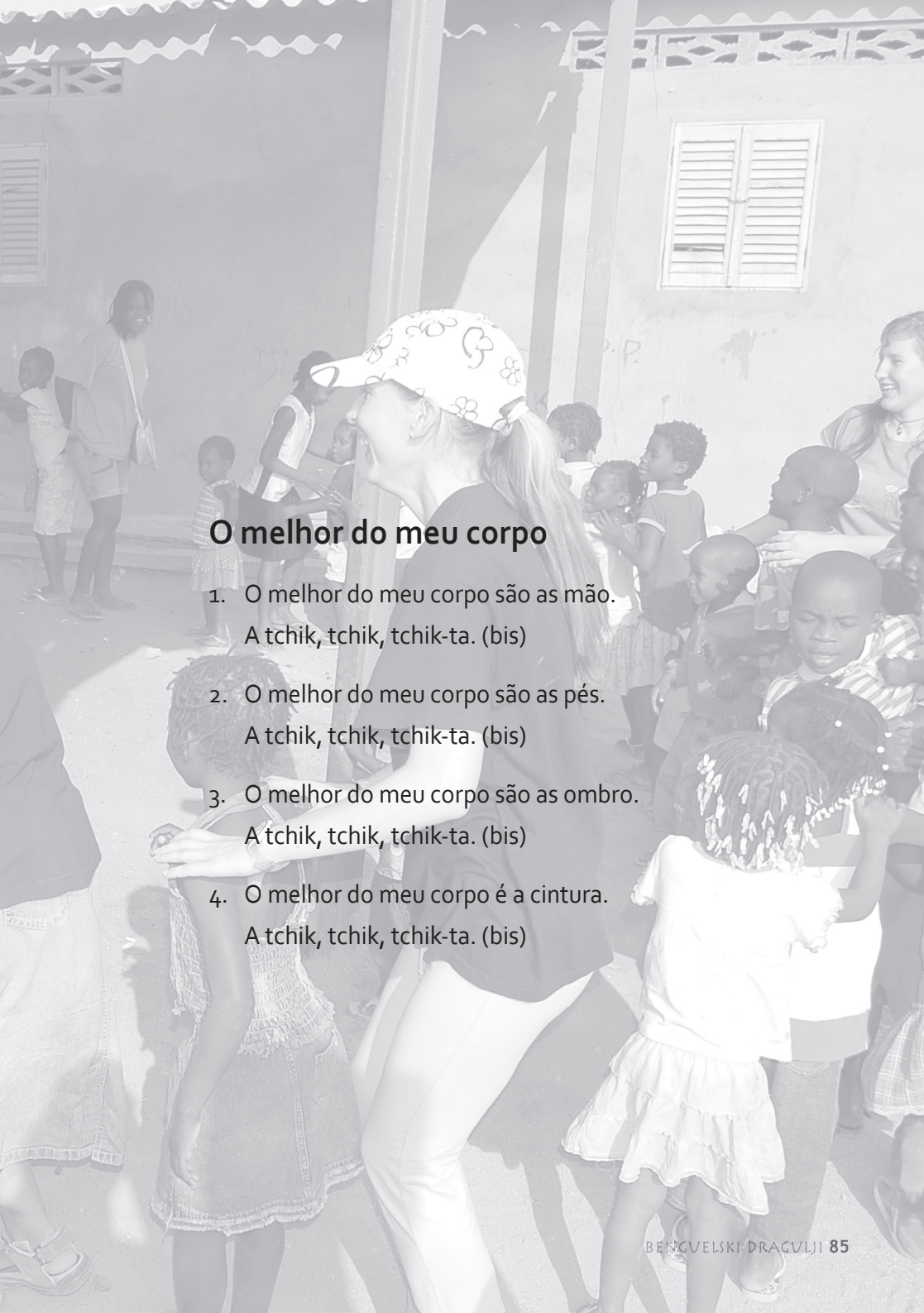
Quando encontra uma cabra,
la sauda a sim:

O-la-ti-*oj-la-ra-ti-dia-*oj-la-ra-ti-do**, BEEE (3x)

3. Um Angolano va a lavar e assobia muito alegre.

Quando encontra uma Angolana,
la sauda a sim:

O-la-ti-*oj-la-ra-ti-dia-*oj-la-ra-ti-do**, MWAAA (3x)

A black and white photograph capturing a vibrant scene in a village. A woman, the central figure, is seen from the side, wearing a white cap with a floral pattern and a dark t-shirt. She is in motion, dancing or moving rhythmically. She is surrounded by a large group of children of various ages, some looking towards her. The background shows a simple building with a window with shutters and a decorative balcony. The overall atmosphere is one of community and joy.

O melhor do meu corpo

1. O melhor do meu corpo são as mão.

A tchik, tchik, tchik-ta. (bis)

2. O melhor do meu corpo são as pés.

A tchik, tchik, tchik-ta. (bis)

3. O melhor do meu corpo são as ombro.

A tchik, tchik, tchik-ta. (bis)

4. O melhor do meu corpo é a cintura.

A tchik, tchik, tchik-ta. (bis)

Jaka Zaka

Kili - kili - kili

Jaka - zaka - joko - ama,

bum bum bum. (bis)

Ole - majole

kili - kili - kili

bum bum bum.

Ole - majole

kili- kili- kili

bum.

Batendo palma

1. Batendo palma,

batendo palma,

batendo palma.

Mais uma vez ... batendo palma.

2. Batendo pé,

batendo pé,

batendo pé.

Mais uma vez batendo pé.

Fazer os dois ...

Ta bonito!

Um flor azul

Em cima de uma montanha
tem uma flor azul. (bis)

Quem tira essa flor,
comigo e separar. (bis)

Eu vou tirar o meu chapéu,
para cumprimentar. (bis)

Kilara, kilara, kilara, ola!

Pipoca

O avião deixou cair pipoca
é vamos comer,
é vamos comer pipoca.

No fundo do mar

Há um barco no fundo do mar. (bis)

Há um barco, ha um barco, no fundo do mar.

Há uma mesa no barco no fundo do mar. (bis)

Há uma cadeira na mesa no barco no fundo do mar. (bis)

Há um chapéu na cadeira na mesa no barco
no fundo do mar. (bis)

Há uma flor no chapéu na cadeira na mesa no barco
no fundo do mar. (bis)

Tu es meu amigo

1. Tu es meu amigo. (3x)

Tu es Senhor.

2. Tu se salvador. (3x)

Tu es Senhor.

3. Tu es minha força. (3x)

Tu es Senhor.

4. Tu es minha luz. (3x)

Tu es Senhor.

O meu boneco

1. O meu boneco de lata, caiu com testa no chão. Levou mais uma hora prá fazer operação. É conserta aqui é prá ficar bom.
2. O meu boneco de lata, caiu com o nariz no chão. Levou mais duas horas prá fazer operação. É conserta aqui (2x) ... é prá ficar bom.
3. O meu boneco de lata, caiu com a boxexa no chão. Levou mais tres horas prá fazer operação. É conserta aqui (3x) ... é prá ficar bom.
4. O meu boneco de lata, caiu com o queixo no chão. Levou mais quatro horas prá fazer operação. É conserta aqui (4x) ... é prá ficar bom.
5. O meu boneco de lata, caiu com o peito no chão. Levou mais cinco hora prá fazer operação. É conserta aqui (5x) ... é prá ficar bom.
6. O meu boneco de lata, caiu com barriga no chão. Levou mais seis horas prá fazer operação. É conserta aqui (6x) ... é prá ficar bom.
7. O meu boneco de lata, caiu com rabo no chão. Levou mais sete horas prá fazer operação. É conserta aqui (7x) ... é prá ficar bom.
8. O meu boneco de lata, caiu com a caxa no chão. Levou mais oito horas prá fazer operação. É conserta aqui (8x) ... é prá ficar bom.
9. O meu boneco de lata, caiu com a joelho no chão. Levou mais nove horas prá fazer operação. É conserta aqui (9x) ... é prá ficar bom.
10. O meu boneco de lata, caiu com o pé no chão. Levou mais dez horas prá fazer operação. É conserta aqui (10x) ... é prá ficar bom.

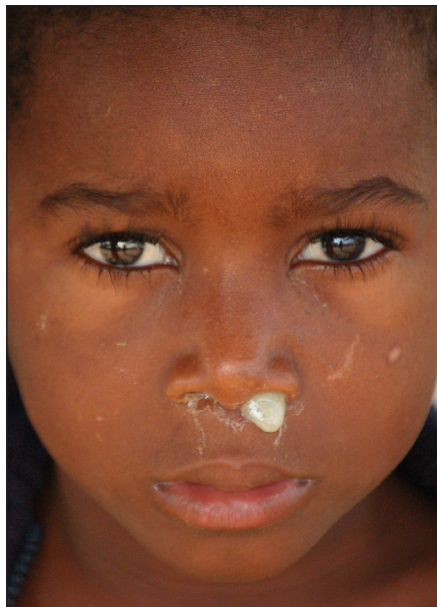
Marko Suhoveršnik
Saša Strnad
Janja Kovačič

BENGVELSKI DRAGVLJI
TRI IZKVŠNJE, TRIJE POGLEDI, TRIJE ZAPISKI
O MISIJSKEM PROSTOVOLJSTVU

Fotografije: Marko Suhoveršnik, Saša Strnad, Janja Kovačič
Pripravil in uredil: Marko Suhoveršnik
Lektorirala: Karmen Jenič

Založil: Salve d.o.o. Ljubljana
Tisk: Salve d.o.o. Ljubljana, oktober 2009

Angolska zima pušča posledice

Najlepše darilo je nasmeh

Animatorja Ana in Nito

Animatorka Bebuša

Saša se sporazumeva z rokami

Varuška Marko

Janja poskuša razumeti

Andrej deli blagoslov Marije Pomočnice šolarjem centra

Darovanje pri maši na podružnici Sagrado Coração de Jesus

Darovanje pri maši na podružnici Santa Paula

Ob umetnem jezeru Barragem do Cuando pri Huambu

Gilberto, najlepši med ženami

Med delavnico na podružnici Dom Bosco

Otroci so nas spremljali povesod

Brikolaži na plaži

Slapovi reke Keve v Parque de Cachoeiras

Otroci so za nami "pospravili" smetnjak

Zaključni večer s sestrami salezijankami v Bengueli

Animatorji Lucas, Gilberto, Sadi, Cuca, Nito in Jamba

